

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ.ΤΦ/01/2018

Έλεγχος Τμήματος Φορολογίας

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ:

ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

21 Σεπτεμβρίου 2018

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Σύνοψη.....	1
A. Εισαγωγή.....	2
B. Σκοπός του Ελέγχου και μεθοδολογία.	3
Γ. Ευρήματα.....	6
1. Αποτελέσματα έτους.....	6
2. ΑΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ (ΤΕΠ).	6
2.1 Εισπράξεις.	6
2.2 Φόρος εισοδήματος.....	7
2.3 Επιστροφές φόρων.....	8
2.4 Φορολογίες υπό ένσταση.....	8
2.5 Καθυστερημένοι φόροι.	8
2.6 Φορολογική διερεύνηση φυσικών και νομικών προσώπων ιδιοκτητών ιδιωτικών Κέντρων Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΙΚΤΕΟ).	12
2.7 Φορολογική διερεύνηση προσώπων ιδιοκτητών Ιδιωτικών Ινστιτούτων Γυμναστικής.	15
2.8 Αντιπαραβολή πληροφόρησης που υπάρχει στα Μηχανογραφικά Συστήματα του Τμήματος Φορολογίας.....	17
2.9 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου.....	18
2.10 Διερεύνηση καταγγελιών που υποβάλλονται από Πολίτες.....	19
2.11 Εφαρμογή της νομοθεσίας για έκδοση νόμιμων αποδείξεων και τιμολογίων.....	21
2.12 Φορολογική διερεύνηση συγκεκριμένου ιατρού που εργοδοτείτο στο Δημόσιο.	22
2.13 Φορολογική διερεύνηση προσώπων που εισπράττουν ενοίκια.....	22
2.14 Φορολογική Διερεύνηση φυσικών και νομικών προσώπων που ασχολούνται με υπηρεσίες κομμωτικής, αισθητικής, φυσικής ευεξίας/χαλάρωσης και μακιγιάζ.....	26
2.15 Φοροεισπρακτική ικανότητα του Τμήματος και αποτελεσματικότητά των μέτρων είσπραξης.....	30
2.16 Φορολογική Διερεύνηση Διαιτητών ή/και Παρατηρητών Διαιτησίας σε αγώνες Ποδοσφαίρου.....	32
2.17 Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών.	34
3. ΕΜΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ (Φ.Π.Α.).....	36
3.1 Εισπράξεις.....	36
3.2 Καθυστερημένοι φόροι.	36
3.3 Διενέργεια ελέγχων/Επισκέψεις ελέγχου.	37
3.4 Οφειλές ποδοσφαιρικών και άλλων σωματείων.	38

Σύνοψη.

Η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε οικονομικούς ελέγχους στο Τμήμα Φορολογίας για το έτος που έληξε στις 31.12.2016, καθώς επίσης έλεγχο συμμόρφωσης.

Τα σημαντικότερα ευρήματα των ελέγχων, αφορούν:

- Συσσώρευση καθυστερημένων εσόδων.
- Συσσωρευμένες φορολογίες υπό ένσταση.
- Μη υποβολή δηλώσεων εισοδήματος από φυσικά και νομικά πρόσωπα για αριθμό φορολογικών ετών και μη επιβολή φορολογιών από το Τμήμα με βάση τη κρίση του Εφόρου, ως προβλέπει η σχετική νομοθεσία, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων του Κράτους.
- Εντοπισμός περιπτώσεων εταιρειών με κύκλο εργασιών για σκοπούς Έμμεσης Φορολογίας, ο οποίος δεν δηλώθηκε για σκοπούς Άμεσης Φορολογίας ή είναι μεγαλύτερος από αυτόν που δηλώθηκε για Άμεση Φορολογία.
- Εταιρείες εγγεγραμμένες στον Έφορο Εταιρειών παραμένουν άγνωστες στο Τμήμα Φορολογίας.
- Μη αντιπαραβολή/αξιοποίηση πληροφόρησης των συστημάτων του Τμήματος (ΤΕΠ vs Φ.Π.Α.).
- Μη αξιοποίηση πληροφόρησης από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα.
- Προβλήματα όσον αφορά στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου.
- Επιπρόσθετα έσοδα που προκύπτουν από καταγγελίες που υποβάλλονται από πολίτες στην Υπηρεσία μας.
- Προβλήματα με την εφαρμογή της νομοθεσίας για έκδοση νόμιμων αποδείξεων και τιμολογίων και μη συμμόρφωση με σχετικούς Κανονισμούς για χρήση φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανών.
- Φορολογούμενοι κάτοχοι περιουσίας η οποία αποκτήθηκε πριν την επαγγελματική τους δραστηριοποίηση ή/και δεν δικαιολογείται από τα εισοδήματα.
- Φοροεισπρακτική ικανότητα του Τμήματος και αποτελεσματικότητα των μέτρων είσπραξης.
- Αδυναμία στον εντοπισμό καλλιτεχνικών παραστάσεων/εκδηλώσεων και επιβολής σχετικών φορολογιών.
- Νομικά πρόσωπα που δεν συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία για παρακράτηση/καταβολής έκτακτης αμυντικής εισφοράς.
- Φυσικά και νομικά πρόσωπα που δεν δηλώνουν όλα τα εισοδήματα τους ή δηλώνουν μέρος τους με σημαντική απώλεια εσόδων για το Κράτος.
- Κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς Έμμεσης Φορολογίας (Φ.Π.Α.) φαίνεται να διαφέρει από τον κύκλο εργασιών που υπολογίστηκε βάσει στοιχείων άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων.
- Χαμηλό ποσοστό επισκέψεων ελέγχου στα εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φ.Π.Α. πρόσωπα.
- Οφειλές των ποδοσφαιρικών σωματείων και των εταιρειών τους.

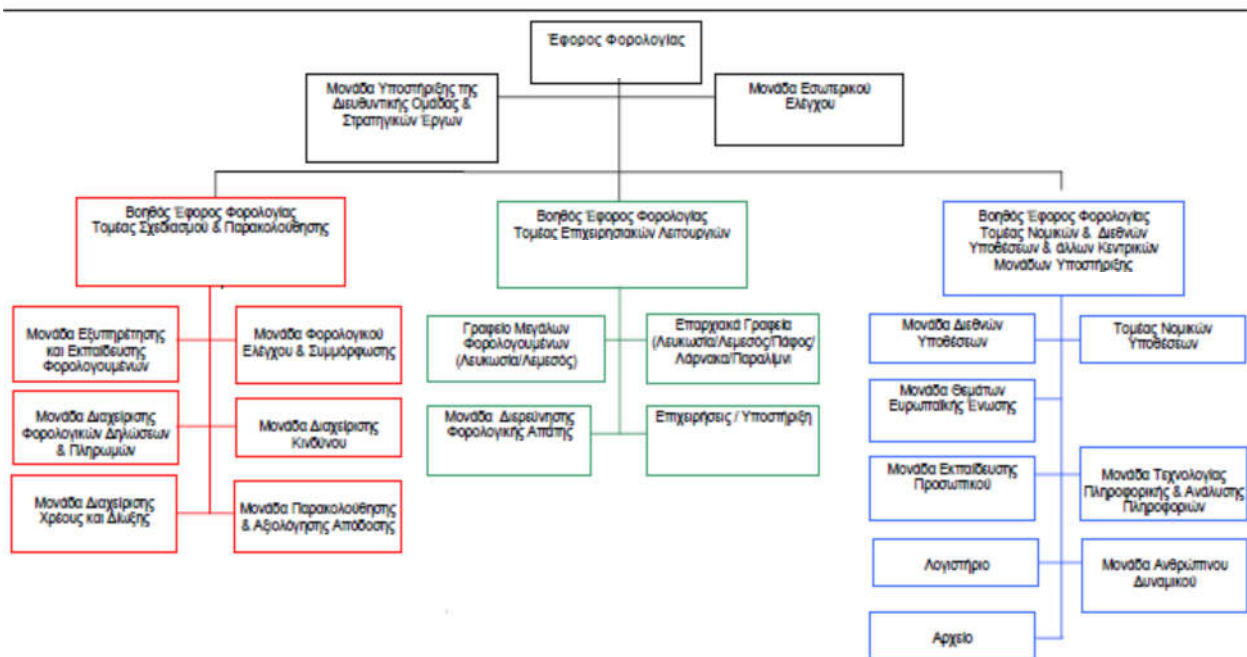
A. Εισαγωγή.

Το Τμήμα Φορολογίας συστάθηκε την 1^η Ιουλίου 2014 με την ενοποίηση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, στα πλαίσια των μέτρων που λήφθηκαν από την Κυβέρνηση για αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης στην οποία τελούσε η Δημοκρατία. Στόχος του Τμήματος είναι η αύξηση της εθελούσιας συμμόρφωσης, η αποτελεσματικότερη είσπραξη των φόρων, η βελτίωση της αποδοτικότητας και η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών προς τον φορολογούμενο. Σύμφωνα με τον περί Τμήματος Φορολογίας Νόμο του 2014 (Ν.70(Ι)/2014), το Τμήμα Φορολογίας έχει τις αρμοδιότητες, εξουσίες και καθήκοντα που χορηγούνται και επιβάλλονται, αντίστοιχα, από οποιοδήποτε Νόμο ή/και Κανονιστική Διοικητική Πράξη στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ή/και την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Ο Έφορος Φορολογίας, ο οποίος προΐσταται του Τμήματος Φορολογίας, διορίζεται με αιτιολογημένη απόφαση, από το Υπουργικό Συμβούλιο για περίοδο πέντε ετών με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας για ακόμη πέντε έτη.

Το Τμήμα Φορολογίας υπάγεται στο Υπουργείο Οικονομικών και αποτελείται από τα Κεντρικά Γραφεία και πέντε Επαρχιακά Γραφεία. Σύμφωνα με οργανόγραμμα που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φορολογίας, η οργανωτική δομή του Τμήματος παρουσιάζει την πιο κάτω εικόνα:

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Η αποστολή του Τμήματος Φορολογίας είναι η συνεπής εφαρμογή των νομοθεσιών, επιδιώκοντας τα χαμηλότερα επίπεδα φοροδιαφυγής, διασφαλίζοντας τη δίκαιη φορολόγηση με τρόπο που να ενισχύει την εμπιστοσύνη του φορολογούμενου, καθώς και η αποτελεσματική συλλογή των φορολογικών εσόδων του Κράτους με το ελάχιστο δυνατό κόστος.

Το όραμα του Τμήματος Φορολογίας είναι να καταστεί μια σύγχρονη Φορολογική Αρχή παρέχοντας ποιοτικές υπηρεσίες στον φορολογούμενο και επιτυγχάνοντας τη μέγιστη δυνατή εθελούσια φορολογική συμμόρφωση δηλαδή την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων από το φορολογούμενο.

Όπως ανέφερε ο Έφορος, με βάση σχετικό χρονοδιάγραμμα που τέθηκε στο Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Τρόικα και της Κυπριακής Δημοκρατίας, η διαδικασία για ενοποίηση και η επισκόπηση υλοποίησης της δημιουργίας του Τμήματος Φορολογίας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τις 31.3.2016 και 30.6.2016 αντίστοιχα, διαδικασία, ωστόσο που φαίνεται να μην έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

B. Σκοπός του Ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στα πλαίσια των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου. Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθέσιμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για το σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό. Ο περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

2. Μεθοδολογία.

2.1 Σύμφωνα με το άρθρο 81(Ι) του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου Ν.20(Ι)/2014 όπως τροποποιήθηκε, ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον έλεγχο του στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Οργανισμός Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

2.2 Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 – Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα
- ISSAI 200 – Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου
- ISSAI 300 - Θεμελιώδεις Αρχές Διαχειριστικού Ελέγχου
- ISSAI 400 – Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης

2.3 Το ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 200, οι οικονομικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των χρηστών οικονομικών καταστάσεων σε αυτές τις καταστάσεις, μέσω της έκφρασης ελεγκτικής γνώμης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή παρέχουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Οι έλεγχοι αυτοί, που εξετάζουν και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων και στο πλαίσιό τους αξιολογούνται διάφορες πτυχές της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εισροών (τα οικονομικά, ανθρώπινα, υλικά, οργανωτικά ή κανονιστικά μέσα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση), των υλοποιήσεων (τα παραδοτέα), των αποτελεσμάτων (οι επιδράσεις στους άμεσους παραλήπτες ή αποδέκτες) και του αντίκτυπου (μακροπρόθεσμες αλλαγές στην κοινωνία).

Το πλαίσιο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα.

Για τον έλεγχο συμμόρφωσης χρησιμοποιήθηκαν ως αρχές και κανόνες, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- (i) Ο περί Τμήματος Φορολογίας Νόμος Ν.70(Ι)/2014 (όπως τροποποιήθηκε).
- (ii) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος Ν.118(Ι)/2002 (όπως τροποποιήθηκε).
- (iii) Ο περί Εισπράξεως Φόρων Νόμος Ν31/1962 (όπως τροποποιήθηκε).

- (iv) Ο περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμος Ν.4/1978 (όπως τροποποιήθηκε).
- (v) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος Ν.117(Ι)/2002 (όπως τροποποιήθηκε).
- (vi) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος Ν.95(Ι)/2000 (όπως τροποποιήθηκε).

Επίσης, ο έλεγχος συμμόρφωσης διεξήχθη στη βάση Κανονιστικών Διοικητικών Πράξεων, Διαταγμάτων, Γνωστοποιήσεων και Εγκύκλιων του Τμήματος Φορολογίας.

Σχετικά αναφέρεται ότι ο έλεγχος που διεξήχθη βασίστηκε σε αξιολόγηση στοιχείων που αφορούν σε διάφορες φορολογικές περιόδους και σχετική αναφορά γίνεται στο κείμενο της Έκθεσης.

Γ. Ευρήματα.

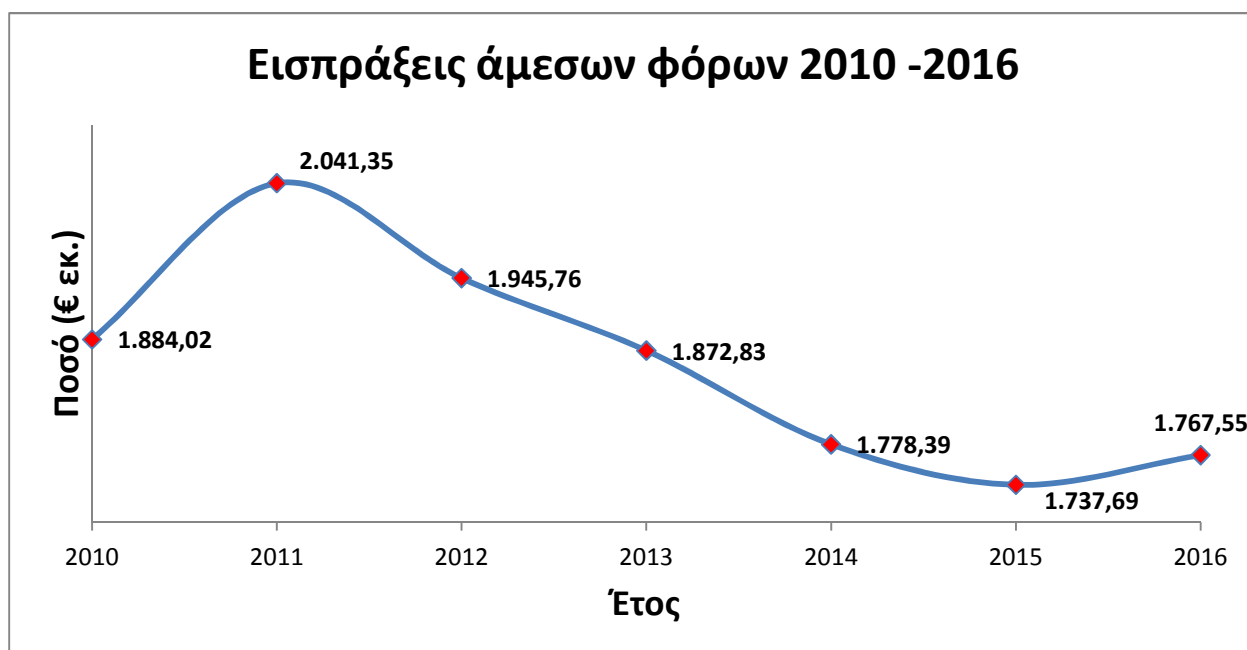
1. Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας, το σύνολο των εισπράξεων άμεσης και έμμεσης φορολογίας κατά το 2016 ανέρχεται σε €3.556,44 εκ. (€3.428,98 εκ. το 2015) από το οποίο ποσό ύψους €1.767,55 εκ. αφορά σε άμεσους φόρους και ποσό ύψους €1.788,89 εκ. αφορά σε έμμεσους φόρους (Φ.Π.Α.). Επίσης, σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος, το σύνολο των καθυστερημένων φόρων άμεσης και έμμεσης φορολογίας στις 31.12.2016 περιλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων ανέρχεται σε €1.823.318.762 (€1.742.621.822 το 2015) από το οποίο ποσό ύψους €1.337.576.705 αφορά σε άμεσους φόρους και ποσό ύψους €485.742.057 αφορά σε έμμεσους φόρους (Φ.Π.Α.).

Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με πληροφόρηση από το Τμήμα Φορολογίας, για την περίοδο Νοεμβρίου 2014 - Δεκεμβρίου 2017, το Τμήμα ενέγραψε εμπράγματο βάρος σε ακίνητη ιδιοκτησία για οφειλές συνολικού ποσού ύψους €197.806.760 και εισέπραξε το συνολικό ποσό των €113.460.694. Επίσης, κατά την περίοδο Απριλίου 2015 - Δεκεμβρίου 2017 το Τμήμα δέσμευσε ποσά σε τραπεζικούς λογαριασμούς, για οφειλόμενους φόρους, συνολικού ποσού ύψους €944.776 και εισέπραξε το συνολικό ποσό των €548.368.

2. ΑΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ (ΤΕΠ).

2.1 Εισπράξεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας οι εισπράξεις - Άμεση Φορολογία (ΤΕΠ) κατά το 2016 ήταν €1.767,55 εκ., σε σύγκριση με €1.737,69 εκ. το 2015, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €29,86 εκ. ή 1,72%. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το ποσό της αύξησης οφείλεται κυρίως στην αύξηση εισπράξεων από τον φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, τον φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, τους έμμεσους φόρους και από τόκους και επιβαρύνσεις κατά €117,06 εκ. Σημειώθηκε ταυτόχρονα μείωση εισπράξεων από τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας και την έκτακτη εισφορά για την άμυνα συνολικά κατά €87,75 εκ.

Οι εισπράξεις άμεσων φόρων για τα έτη 2010-2016 παρουσιάζονται στην πιο κάτω γραφική παράσταση.

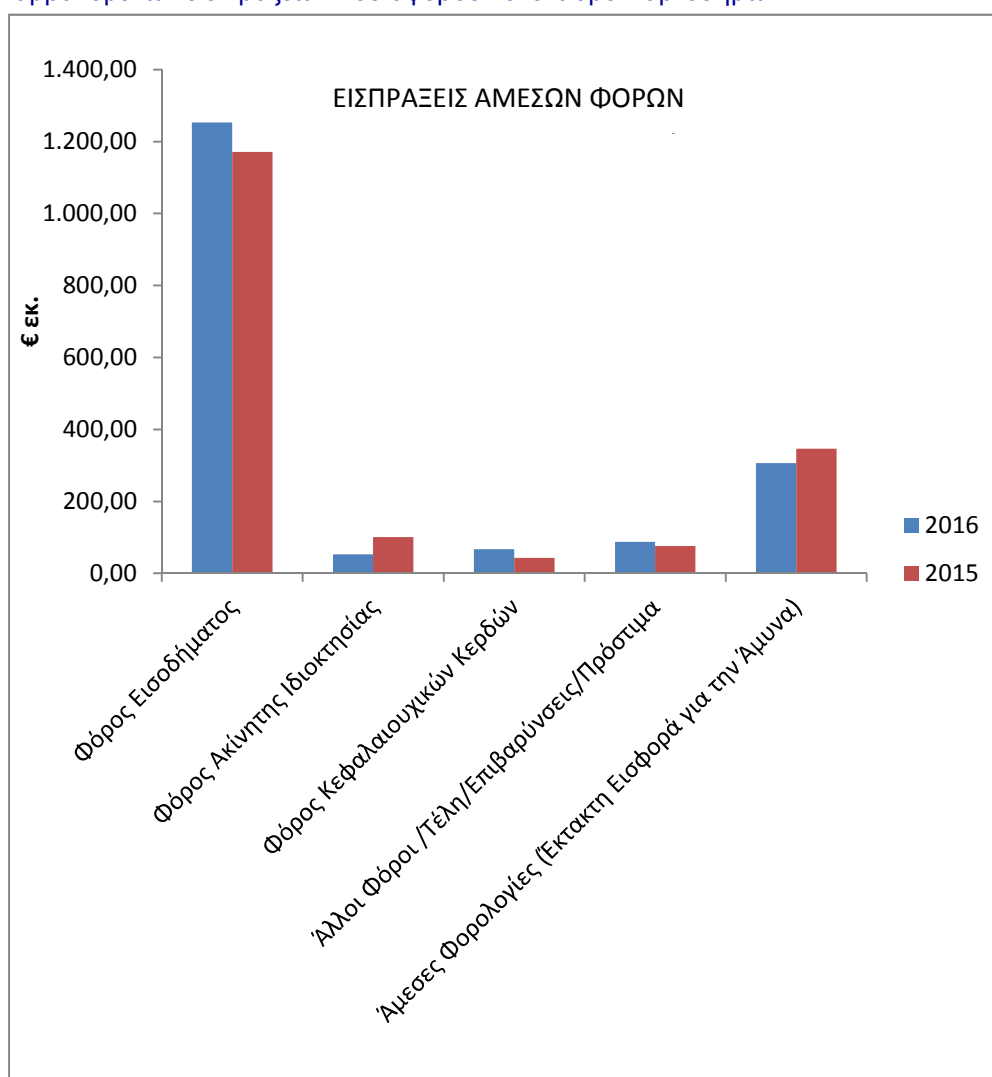

Αναλυτικά οι εισπράξεις – Άμεσων Φόρων του Τμήματος, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα και στη σχετική γραφική παράσταση.

Κατηγορία φόρου	2016 €εκ.	Ποσοστό εσόδων %	2015 € εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) € εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) Ποσοστό %
Φόρος Εισοδήματος	1.252,85	70,88	1.171,52	81,33	6,94
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	53,06	3,00	100,80	(47,74)	(47,36)
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	67,37	3,81	42,91	24,46	57,00
Άλλοι Φόροι*/ Τέλη/ Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	87,52	4,95	75,70	11,82	15,61
Άμεσες Φορολογίες (έκτακτη εισφορά για την Άμυνα)	306,75	17,36	346,76	(40,01)	(11,54)
Σύνολο	1.767,55	100,00	1.737,69	29,86	1,72

* Συμπεριλαμβανομένων εισπράξεων που αφορούν στο Φόρο Χαρτοσήμων.

2.2 Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.252,85 εκ., που εισπράχθηκε κατά κατηγορία φορολογουμένων, σύμφωνα με το Τμήμα έχει ως ακολούθως:

	2016		2015	
	€εκ.	%	€εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	135,39	10,81	131,05	11,19
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	298,28	23,81	287,53	24,54
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	710,64	56,72	640,75	54,69
Αυτοεργοδοτούμενοι	34,74	2,77	40,36	3,45
Άλλες κατηγορίες φορολογουμένων	73,80	5,89	71,83	6,13
Σύνολο	1.252,85	100,00	1.171,52	100,00

2.3 Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €55,79 εκ. (€34,17 εκ. το 2015).

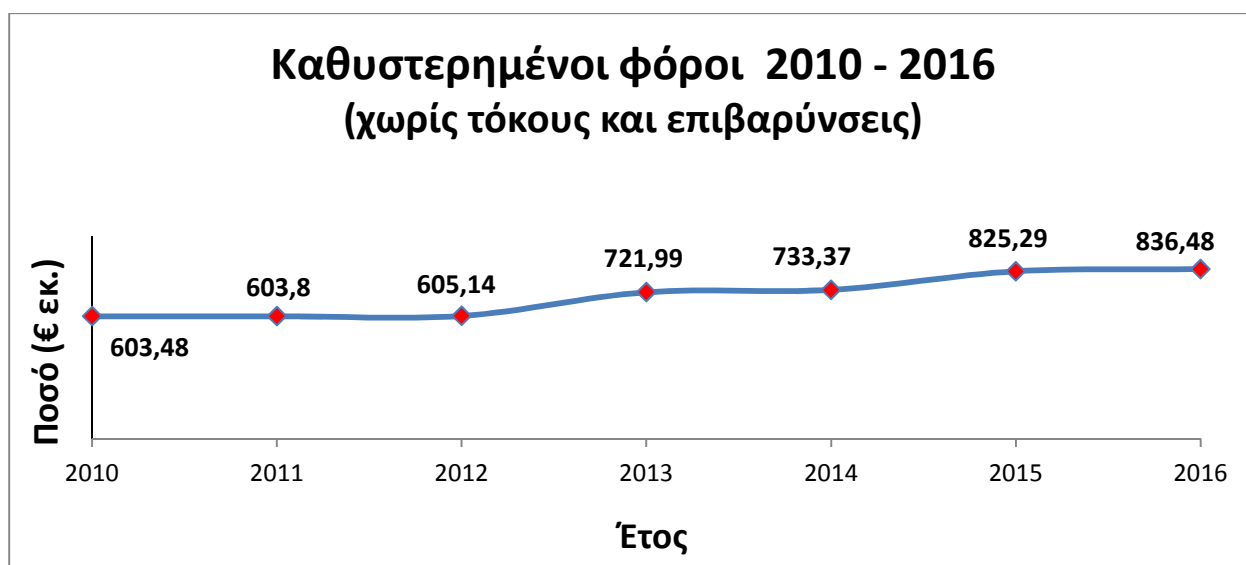
2.4 Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2016, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, υπήρχαν 18.359 (23.871 το 2015) φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και φόρου έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €455,48 εκ. (€445,26 εκ. το 2015). Σημειώνεται ότι φορολογίες υπό ένσταση δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις των καθυστερημένων εσόδων, εκτός των ενστάσεων του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών αφού, σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του σχετικού Νόμου, ο οφειλόμενος φόρος πρέπει να καταβάλλεται ανεξάρτητα οποιασδήποτε ένστασης ή προσφυγής. Σημειώνεται ωστόσο ότι, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Τμήματος Φορολογίας ημερ. 20.10.2016 που στάλθηκε στην Υπηρεσία μας, οι ενστάσεις φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας περιλαμβάνονται στα εισπράξιμα χρέη στο Σύστημα ΤΕΠ (κατ'επέκταση και στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων). Όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, το Τμήμα Φορολογίας επέλεξε αυτή την πολιτική για να μπορούν να γίνονται πληρωμές στις περιπτώσεις μεταβιβάσεων ακινήτων, παρόλο που σύμφωνα με την νομοθεσία οι ενστάσεις ακίνητης δεν θεωρούνται εισπράξιμες.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι οι ενστάσεις φόρου εισοδήματος το 2016, ανέρχονταν σε 13.783 και αφορούσαν αμφισβητούμενο φόρο ποσού ύψους €386,46 εκ. Κατά τις 31.12.2016 εκκρεμούσαν συνολικά 6.196 ενστάσεις από αυτοεργοδοτούμενους και διευθυντές ιδιωτικών εταιριών ή ποσοστό 44,95% που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €86,03 εκ. και 1.896 ενστάσεις ή ποσοστό 13,76% από ιδιωτικές εταιρείες που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €89,52 εκ.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι στα προηγούμενα έτη ο αριθμός των ενστάσεων έφθασε σε μη διαχειρίσιμα επίπεδα και πρόσθεσε ότι μετά από ορθολογιστικό προγραμματισμό και συνεχείς προσπάθειες ο αριθμός σήμερα έχει μειωθεί μόλις στο 54% και η προσπάθεια του Τμήματος είναι όπως η εξέταση των νέων ενστάσεων γίνεται άμεσα με την υποβολή τους.

2.5 Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, χωρίς τους τόκους, όπως έχουν δηλωθεί στην Υπηρεσία μας από το Τμήμα, ήταν €836,48 εκ. σε σύγκριση με €825,29 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €11,19 εκ. ή 1,35%.

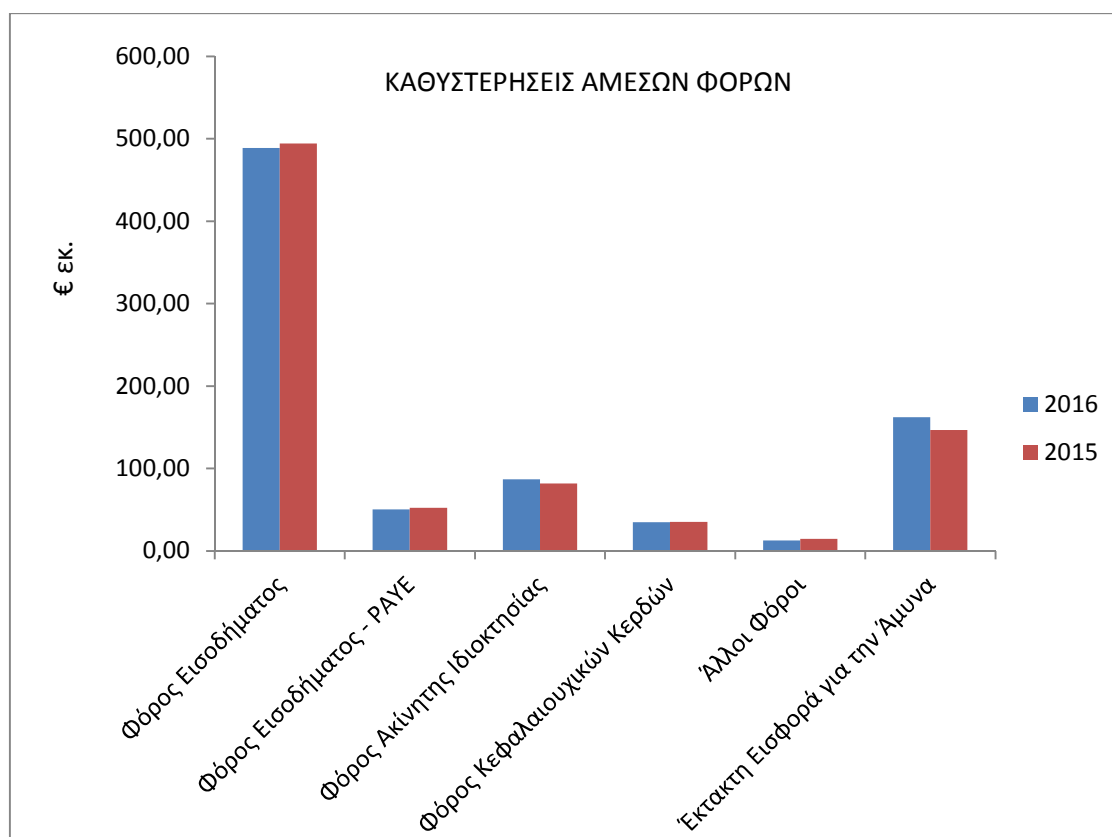
Οι καθυστερήσεις άμεσων φόρων για τα έτη 2010-2016 παρουσιάζονται στην πιο κάτω γραφική παράσταση.

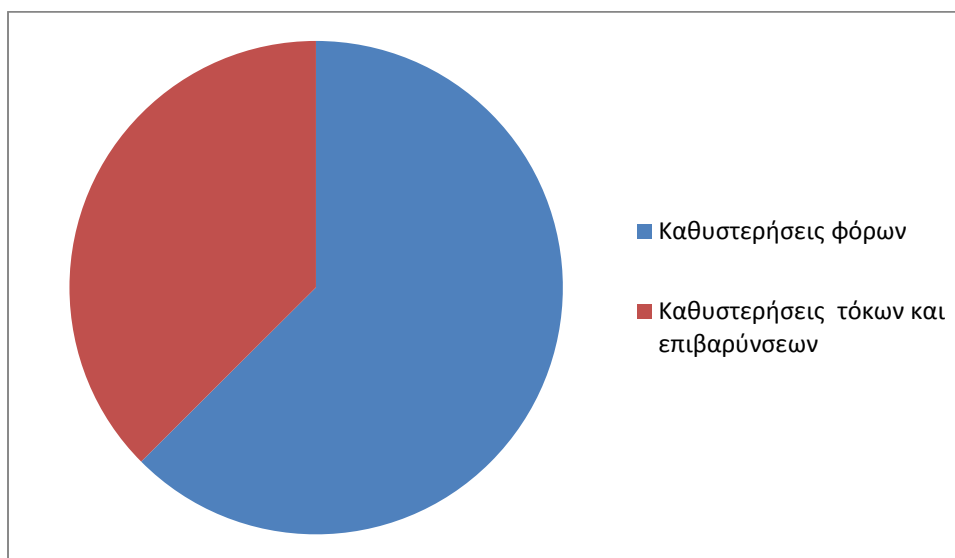
Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου έχουν ως εξής:

	2016	Ποσοστό	2015	Αύξηση/ (Μείωση)
	€ εκ.	%	€ εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	488,76	58,43	494,12	(1,08)
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (P.A.Y.E.)	50,66	6,05	52,39	(3,30)
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	86,88	10,39	81,94	6,03
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	35,02	4,19	35,16	(0,40)
Άλλοι φόροι*	12,91	1,54	14,93	(13,53)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	162,25	19,40	146,75	10,56
Σύνολο	836,48	100,00	825,29	1,35

* Συμπεριλαμβανομένων καθυστερήσεων που αφορούν στο Φόρο Χαρτοσήμων.

Το ποσό των καθυστερημένων τόκων, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στο σύνολο των καθυστερημένων φόρων ύψους €836,48 εκ. ως ο πιο πάνω πίνακας, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2016 ήταν €501,1 εκ. Επομένως με βάση τα πιο πάνω στοιχεία το σύνολο των καθυστερημένων οφειλών (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις) ανέρχεται σε € 1.337,58 εκ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Τμήμα, από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών στις 31.12.2016 (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις) ύψους €1.337,58 εκ., ποσό ύψους €558,77 εκ. ή 41,77% θεωρείται ανείσπρακτο.

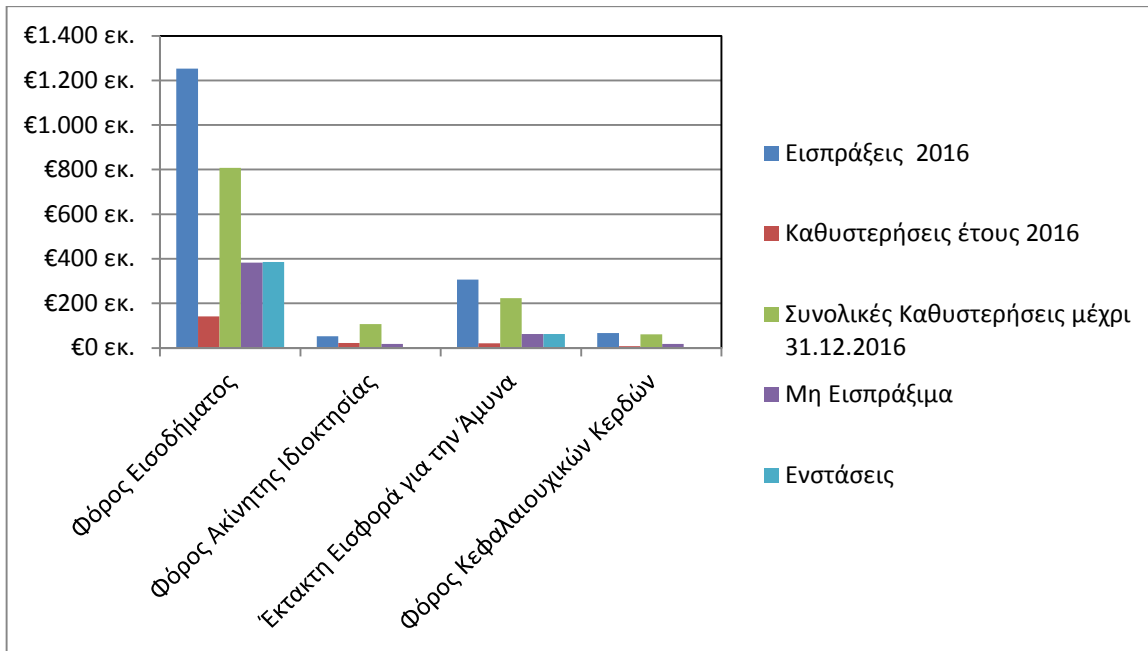
Ειδικότερα αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία που δηλώθηκαν από το Τμήμα, από το συνολικό οφειλόμενο ποσό άμεσης φορολογίας, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ποσό ύψους €528,71 εκ. ή ποσοστό 39,53% αφορά σε αμέσως

απαιτητά οφειλόμενα ποσά για τα οποία εφαρμόστηκαν ή αναμένεται να εφαρμοστούν τα νέα μέτρα που αφορούν σε εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία (memo) ή/και δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς (garnishment). Σύμφωνα επίσης με στοιχεία του Τμήματος, συνολικό ποσό ύψους €327,49 εκ. ή ποσοστό 24,48% αφορά σε ποσά μη εισπρακτέα μετά την ολοκλήρωση της πτωχευτικής διαδικασίας ή της διαδικασίας εκκαθάρισης καθώς και ποσά για τα οποία υπάρχει σε εξέλιξη διαδικασία εκκαθάρισης ή διαδικασία πτώχευσης φυσικού προσώπου. Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, για 3.499 νομικά πρόσωπα που εξακολουθούν να είναι ενεργοί φορολογούμενοι στο σύστημα ΤΕΠ του Τμήματος, η διαδικασία εκκαθάρισης έχει ήδη ολοκληρωθεί, ενώ το ανείσπρακτο συνολικό ποσό για την κατηγορία αυτή, στις 27.3.2018 ανέρχεται σε €5,3 εκ. Επίσης, για 6.307 φυσικά πρόσωπα που εξακολουθούν να είναι ενεργοί φορολογούμενοι στο σύστημα ΤΕΠ, η διαδικασία πτώχευσης έχει επίσης ολοκληρωθεί, ενώ το ανείσπρακτο συνολικό ποσό για την κατηγορία αυτή στις 27.3.2018 ανέρχεται σε €30,9 εκ.

Με βάση τα στοιχεία των πιο πάνω παραγράφων, παρατίθενται πιο κάτω οι κυριότερες κατηγορίες φόρων, καθώς και σχετική γραφική παράσταση που αφορά στο έτος 2016:

	Εισπράξεις 2016 € εκ.	Καθυστερήσεις έτους 2016 € εκ.	Συνολικές Καθυστερήσεις μέχρι 31.12.2016 € εκ.*	Μη Εισπράξιμα € εκ.*	Ενστάσεις € εκ.
Φόρος Εισοδήματος	1.252,85	141,81	807,33	383,25	386,46
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	53,06	23,16	107,58	18,63	2,96
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα	306,75	21,78	223,23	62,59	62,28
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών	67,37	7,64	61,09	18,42	3,79

*Συμπεριλαμβανομένων τόκων

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, η διευθέτηση των εκκρεμών ενστάσεων και η είσπραξη των καθυστερημένων φόρων θα αυξήσει σημαντικά τα έσοδα του Κράτους, θέμα το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα. Πολύ περισσότερο το Τμήμα θα πρέπει να προβληματιστεί για το ύψος των καθυστερημένων φόρων που τελικά καθίσταται ανείσπρακτο.

Σύσταση: Συστήνεται όπως το Τμήμα λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για περιορισμό των ανείσπρακτων οφειλών του Κράτους που ανέρχονται σε εκατομμύρια ευρώ και τα οποία αυξάνονται σε ανησυχητικό βαθμό. Προς τον σκοπό αυτό συστήνεται όπως το Τμήμα αξιοποιήσει όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του περιλαμβανομένων των νέων μέτρων με βάση τις πρόνοιες του τροποποιητικού Νόμου Ν.80(Ι)/2014. Συστήνεται επίσης η έγκαιρη και κατάλληλη ενημέρωση της βάσης δεδομένων του Συστήματος ΤΕΠ με τις περιπτώσεις φορολογούμενων που δεν δραστηριοποιούνται, ως άλλωστε, ήταν και η Μνημονιακή Δέσμευση του Τμήματος.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι στα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνονται ποσά εκατομμυρίων όπου οι πιθανότητες είσπραξής τους είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Ανέφερε επίσης ότι έχει συσταθεί Ομάδα Ανάλυσης Χρεωστών η οποία άρχισε ήδη την εκ βάθους ανάλυση των χρεωστών του Τμήματος, αρχίζοντας με τα μεγαλύτερα ποσά, και καταγραφή των ενδεικνυόμενων ενεργειών, ώστε να παρουσιαστεί μια ορθότερη εικόνα των χρεωστών. Ο Έφορος πρόσθεσε ότι αναμένεται μέχρι το τέλος του 2018 να γίνει μεγάλο ξεκαθάρισμα της βάσης δεδομένων του Συστήματος ΤΕΠ.

2.6 Φορολογική διερεύνηση φυσικών και νομικών προσώπων ιδιοκτητών Ιδιωτικών Κέντρων Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΙΚΤΕΟ). Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιοκτήτες ΙΚΤΕΟ διαπιστώθηκε ότι, για 16 υπό εξέταση ΙΚΤΕΟ ή/και εταιρείες που ανήκουν σε ιδιοκτήτες ΙΚΤΕΟ ή/και μέλη της άμεσης οικογένειάς τους, το συνολικό ποσό του κύκλου εργασιών που δεν δηλώθηκε στο ΤΕΠ, ενώ δηλώθηκε στο Φ.Π.Α. και αφορά στην περίοδο 2002 - 2015, φαίνεται να ανέρχεται περίπου στα €11,1 εκ. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €10,3 εκ. περίπου, αφορά στην περίοδο 2006 - 2015, περίοδο στην οποία ο Έφορος Φορολογίας δύναται να επιβάλει φορολογία με βάση το άρθρο 23 του περί Βεβαιώσεως και Είσπραξης Φόρων Νόμου Ν4/78 (όπως τροποποιήθηκε).

Σχετικά αναφέρεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις φορολογούμενων δεν υποβλήθηκε για κανένα έτος ή δεν υποβλήθηκαν για όλα τα έτη δηλώσεις εισοδήματος ή/και δηλώσεις εργοδότη (IR7) ή/και δηλώσεις Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) στο Τμήμα Φορολογίας, σε αντίθεση με τη σχετική νομοθεσία, με ενδεχόμενο την απώλεια εσόδων για το Κράτος. Επίσης, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. (Εμμεση Φορολογία) δεν δηλώθηκε για σκοπούς φόρου εισοδήματος (Άμεση Φορολογία), ενώ σε άλλες περιπτώσεις ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. διαφέρει σημαντικά από τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς φόρου εισοδήματος.

Επίσης, εντοπίστηκαν ΙΚΤΕΟ για τα οποία ο κύκλος εργασιών που υπολογίστηκε από την Υπηρεσία μας, βάσει στοιχείων που εξασφαλίστηκαν από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ) και αφορούν σε ελέγχους/επανελέγχους που διενεργήθηκαν από το Τμήμα, δεν δηλώθηκε στο Τμήμα Φορολογίας για σκοπούς φόρου εισοδήματος, ενώ σε άλλες περιπτώσεις φαίνεται να διαφέρει από τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α., γεγονός που χρήζει διερεύνησης κατά πόσο δηλώνονται στο Τμήμα όλα τα εισοδήματα.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία "Α" δεν φαίνεται να υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2011 - 2015 με αποτέλεσμα να μην δηλωθεί στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλος εργασιών ύψους €363.961, ο οποίος ωστόσο, φαίνεται να δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α. και αφορά στην ίδια περίοδο. Επίσης, συγκεκριμένη εταιρεία "Β", η οποία ανήκει σε μέτοχο της εταιρείας "Α", δεν φαίνεται να δήλωσε για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλο εργασιών ύψους €2,2 εκ. που αφορά στην περίοδο 2012 - 2015 και ο οποίος φαίνεται να δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α.

(β) Συγκεκριμένη εταιρεία "Γ" δεν φαίνεται να υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2011 - 2015 με αποτέλεσμα να μην δηλωθεί στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλος εργασιών ύψους €629.756 που αφορά στην περίοδο 2011 - 2015, ο οποίος ωστόσο, φαίνεται να δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α. και αφορά στην ίδια περίοδο. Επίσης, σύμφωνα με το σύστημα ΤΕΠ, ο μέτοχος της εταιρείας "Γ", ο οποίος κατέχει μετοχικό κεφάλαιο και σε 15 άλλες εταιρείες (η μία διαγράφηκε στις 18.1.2017) δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος από το 2008 και μετά, η σύζυγός του από το 2010 και μετά, ενώ το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος που κατέβαλαν μέχρι σήμερα στο Τμήμα ανέρχεται σε €1.098. Σημειώνεται ότι το 2008 οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ'ονόματι τους δυνάμει αγοράς ακίνητο η αξία του οποίου εκτιμήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) σε €850.000. Επίσης, στις 29.1.2008 και 22.12.2008, ο συγκεκριμένος μέτοχος της εταιρείας "Γ" ενέγραψε επ'ονόματι του μεταχειρισμένο αυτοκίνητο μάρκας Land Rover (2720cc) και μεταχειρισμένο αυτοκίνητο μάρκας BMW (3600cc), αντίστοιχα. Όσον αφορά στις υπόλοιπες εταιρείες στις οποίες ο μέτοχος της εταιρείας "Γ" κατέχει μετοχικό κεφάλαιο αναφέρεται ότι αυτές είτε δεν έχουν υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος για αριθμό φορολογικών ετών είτε είναι άγνωστες στο Τμήμα Φορολογίας.

(γ) Συγκεκριμένη εταιρεία "Δ" δεν φαίνεται να υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2012 - 2015 με αποτέλεσμα να μην δηλωθεί στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλος εργασιών ύψους €418.808, ο οποίος, ωστόσο φαίνεται να δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. και αφορά στην ίδια περίοδο. Επίσης, άλλες τέσσερις εταιρείες που ανήκουν, αποκλειστικά ή με μερίδιο στο μετοχικό κεφάλαιο, στους μετόχους της εταιρείας "Δ", ή/και σε μέλη της άμεσης οικογένειάς τους, δεν φαίνεται να δήλωσαν στο Τμήμα κύκλο εργασιών που αφορά σε διάφορα φορολογικά έτη συνολικού ποσού ύψους €2.207.802.

Αναφέρεται επίσης ότι η μέτοχος και διευθύντρια της εταιρείας "Δ" και ο σύζυγος της, οι οποίοι σύμφωνα με πληροφόρηση από το σύστημα κατέβαλαν στο Τμήμα συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος ύψους €7.804, κατά την περίοδο 2004 – 2010, ενέγραψαν επ' ονόματι τους ακίνητη περιουσία κατόπιν αγοράς έναντι του ποσού των €437.579.

(δ) Συγκεκριμένη εταιρεία "Ε" δεν φαίνεται να υπέβαλε στο Τμήμα δηλώσεις εισοδήματος (Άμεση Φορολογία) για τα έτη 2014 - 2015 και δεν φαίνεται να δήλωσε για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλο εργασιών ύψους €320.105 που αφορά στην περίοδο 1.4.2014 - 30.11.2015, ο οποίος ωστόσο δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. Άλλη συγκεκριμένη εταιρεία "ΣΤ" δεν φαίνεται να υπέβαλε δήλωση εισοδήματος για το έτος 2011 και δεν δήλωσε για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλο εργασιών ύψους €123.632 ο οποίος ωστόσο δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. και αφορά στο ίδιο έτος. Επίσης, τρία φυσικά πρόσωπα που σχετίζονται άμεσα με την εταιρεία "Ε", δεν δήλωσαν στο Τμήμα Φορολογίας για σκοπούς φόρους εισοδήματος συνολικό ποσό κύκλου εργασιών ύψους €935.997, που αφορά σε διάφορες φορολογικές περιόδους. Σημειώνεται ότι το Τμήμα φαίνεται να αδυνατεί να επιβάλει φορολογία όσον αφορά κύκλο εργασιών ύψους €570.991 που αφορά στο ένα από τα τρία πρόσωπα, αφού αυτό απεβίωσε χωρίς να υπάρχει εγγεγραμμένη περιουσία επ' ονόματι του. Σχετικά αναφέρεται ότι, με βάση στοιχεία του ΤΟΜ, ο κύκλος εργασιών συγκεκριμένου φυσικού προσώπου "Α" που υπολογίστηκε από την Υπηρεσία μας και αφορά στην περίοδο 2011 - 2012, είναι μεγαλύτερος από τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Φ.Π.Α. από το εν λόγω πρόσωπο για την ίδια περίοδο περίπου κατά €124.258.

(ε) Συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο "Β" δεν δήλωσε στο Τμήμα Φορολογίας για σκοπούς φόρου εισοδήματος κύκλο εργασιών συνολικού ποσού ύψους €773.015 που αφορά στην περίοδο 2005 – 2015 το οποίο ωστόσο, δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α. Ειδικότερα αναφέρεται ότι, ενώ στο Σύστημα ΤΕΠ, ο φορολογούμενος παρουσιάζεται ως πρόσωπο με εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, στο Σύστημα Φ.Π.Α. φαίνεται να είναι εγγεγραμμένος ως αυτοτελώς εργαζόμενος με δραστηριότητα την "Επιδιόρθωση και Συντήρηση Αυτοκινήτων (Γκαράζ)" και κατά την περίοδο 2005 - 2015 δήλωσε κύκλο εργασιών για σκοπούς Φ.Π.Α. ύψους €773.015. Επίσης, ενώ στο Σύστημα ΤΕΠ συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο "Γ" παρουσιάζεται ως πρόσωπο χωρίς υποχρέωση για υποβολή δήλωσης εισοδήματος για το έτος 2013, κατά το ίδιο έτος απέκτησε μετοχές ιδιωτικής εταιρείας που ανήκαν σε μέλη της οικογένειας του αξίας €799.500 και στη συνέχεια τις μεταβίβασε στη μητέρα του.

Γενική Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

(α) Εφαρμόσει τις πρόνοιες της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων, να ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη που δεν υποβλήθηκαν, προχωρήσει σε φορολογική διερεύνηση περιλαμβανομένης της εξέτασης κεφαλαιουχικής κατάστασης, όπου αυτό απαιτείται (π.χ. μη υποβολή, ψευδής δήλωση) και στην επιβολή σχετικών φορολογιών και ποινών.

(β) Εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για εντοπισμό αδήλωτων εισοδημάτων από φορολογούμενους ή/και νέων περιπτώσεων προσώπων τα οποία υπέχουν φορολογική υποχρέωση αλλά είναι άγνωστα στο Τμήμα ή/και στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος. Σχετική πληροφόρηση/στοιχεία προς αξιοποίηση μπορούν να ληφθούν, όσον αφορά στη συγκεκριμένη κατηγορία φορολογουμένων και από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα θα διενεργήσει επιτόπιους ελέγχους σε μερικές από τις επιχειρήσεις που αναφέρθηκαν από την Υπηρεσία μας και ανάλογα με τα αποτελέσματα θα εκδοθούν συγκεκριμένες οδηγίες προς τους λειτουργούς ελέγχου για εξέταση των φορολογικών υποθέσεων και των υπόλοιπων περιπτώσεων. Ανέφερε

επίσης ότι, το Τμήμα θα ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη που δεν υποβλήθηκαν και θα προχωρήσει στην άσκηση ποινικών διώξεων εναντίον των προσώπων που δεν θα ανταποκριθούν. Ο Έφορος πρόσθεσε ότι το Τμήμα Φορολογίας προβαίνει στην αξιολόγηση πληροφοριών και στοιχείων που του παρέχονται από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα και από το σύστημα Φ.Π.Α. και καθορίζει τις εργασίες, προτεραιότητες του ανάλογα με τον βαθμό κινδύνου που αναγνωρίζει ότι εμπεριέχεται σε αυτές.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας. Επισήμανε ωστόσο ότι στο παρόν στάδιο δεν υπάρχουν έτοιμα προγράμματα αυτόματης φορολόγησης για τα φορολογικά έτη μετά το 2011, κάτι το οποίο δυσχεραίνει το πρόβλημα της αυτόματης φορολόγησης καθώς και τις λοιπές ενέργειες που αφορούν τη συμμόρφωση των φορολογουμένων. Ο Έφορος ανέφερε επίσης ότι θα εξεταστεί το ενδεχόμενο αυτόματης διασταύρωσης των στοιχείων του Τμήματος με τα στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών.

2.7 Φορολογική διερεύνηση προσώπων ιδιοκτητών Ιδιωτικών Ινστιτούτων Γυμναστικής. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήχθη το 2017 σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες γυμναστικής παρατηρήθηκε ότι για 20 υπό εξέταση εταιρείες, το συνολικό ποσό του κύκλου εργασιών που δεν δηλώθηκε για σκοπούς φόρου εισοδήματος (Άμεση Φορολογία), ενώ δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. (Έμμεση Φορολογία) και αφορά στην περίοδο 1995 - 2015, ανέρχεται περίπου στα €24,4 εκ. Από το ποσό αυτό, ποσό ύψους €20,1 εκ. περίπου, αφορά στην περίοδο 2005 - 2015, περίοδο στην οποία, όπως αναφέραμε σε σχετική επιστολή μας ημερ. 29.5.2017, ο Έφορος Φορολογίας υπό προϋποθέσεις δύναται να επιβάλει φορολογία (το 2018 εξαιρουμένου του φορολογικού έτους 2005), σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Σχετικά αναφέρεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις φορολογούμενων ιδιοκτητών Γυμναστηρίων, δεν υποβλήθηκε για κανένα έτος ή δεν υποβλήθηκαν για όλα τα έτη δηλώσεις εισοδήματος ή/και εργοδότη (IR7) ή/και δηλώσεις Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) στο Τμήμα Φορολογίας, σε αντίθεση με τη σχετική νομοθεσία, με ενδεχόμενη απώλεια εσόδων για το Κράτος. Επίσης, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α. δεν δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος/δεν υποβλήθηκαν σχετικές δηλώσεις εισοδήματος για σκοπούς φορολογίας, διαφέρει σημαντικά από τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος.

Εντοπίστηκαν επίσης περιπτώσεις γυμναστηρίων, τα οποία παρόλο ότι από τις επιτόπιες επισκέψεις που διενεργήθηκαν από Λειτουργούς του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ) την περίοδο 2012 - 2016 φαίνεται να λειτουργούν, εντούτοις στον Έφορο Εταιρειών παρουσιάζονται ότι έχουν διαγραφεί ή/και σύμφωνα με τα μηχανογραφικά συστήματα του ΤΕΠ και Φ.Π.Α., είναι άγνωστοι στο Τμήμα Φορολογίας ή/και δεν υποβάλλουν σχετικές δηλώσεις. Επίσης, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου φορολογούμενοι ενέγραψαν επ' ονόματί τους κινητή ή/και ακίνητη περιουσία πριν την επαγγελματική τους δραστηριοποίηση ή/και η οποία φαίνεται να μην δικαιολογείται από τα εισοδήματά τους.

Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται:

(α) Δύο συγκεκριμένα γυμναστήρια, τα οποία δραστηριοποιούνται στη Λεμεσό, ανήκουν στις εταιρείες "Α" και "Β", με την εταιρεία Β να είναι, σύμφωνα με στοιχεία του Έφορου Εταιρειών, αποκλειστικός μέτοχος της εταιρείας Α. Σύμφωνα με τις δηλώσεις φόρου εισοδήματος της εταιρείας "Α" που υποβλήθηκαν στο Τμήμα και αφορούσαν

στην περίοδο 2008 - 2014, ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε σε €1.782.514. Ωστόσο, σύμφωνα με τις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβλήθηκαν από την εταιρεία και αφορούν στην ίδια περίοδο (2008 - 2014), ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε σε €3.402.053, ποσό που διαφέρει κατά €1.619.539 από τον συνολικό κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα (ΤΕΠ) για σκοπούς φόρου εισοδήματος την αντίστοιχη περίοδο. Σχετικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), η εγγεγραμμένη περιουσία της εταιρείας "Α" σε τιμές 1.1.2013 ανέρχεται σε €1,38 εκ. επί της οποίας έχουν εγγραφεί εμπράγματα βάρη συνολικού ποσού ύψους €2,5 εκ.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις φόρου εισοδήματος που υπέβαλε στο Τμήμα η εταιρεία "Β" και αφορούν στην περίοδο 2008 - 2014, ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε €361.469. Ωστόσο, σύμφωνα με τις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβλήθηκαν από την εν λόγω εταιρεία και αφορούσαν στην περίοδο 2008 - 2014, ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €4.828.688, ποσό που διαφέρει κατά €4.467.219 από τον συνολικό κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα (ΤΕΠ) για σκοπούς φόρου εισοδήματος. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, η εταιρεία έχει εγγεγραμμένη επ'ονόματι της ακίνητη περιουσία αξίας €2,18 εκ. σε τιμές 1.1.2013 επί της οποίας υπάρχουν υποθήκες ύψους €3,8 εκ., περίπου.

Όσον αφορά στους μετόχους της εταιρείας "Β", οι οποίοι κατέχουν από 50% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, σύμφωνα με τις δηλώσεις εισοδήματος που υποβλήθηκαν στο Τμήμα για το έτος 2015, τα εισοδήματά τους ανέρχονταν σε €11.197 ο καθένας και προέρχονταν από μισθωτές υπηρεσίες στην εταιρεία "Β". Σχετικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, οι συγκεκριμένοι μέτοχοι κατέχουν από 1/3 μερίδιο σε συγκεκριμένο ακίνητο επί του οποίου το 2007 ανεγέρθηκαν κτίρια αξίας €533.800 σε τιμές 1.1.2013. Αναφέρεται επίσης ότι ο ένας από τους δύο μετόχους της εταιρείας "Β", το 2014 αποξένωσε ακίνητο επί του οποίου είχε ανεγείρει κτίρια το 2006 αξίας €296.987 σε τιμές 1.1.2013.

(β) Συγκεκριμένη εταιρεία "Γ" δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 1998 – 2015, σε αντίθεση με τη νομοθεσία. Με βάση πληροφορίες από το Σύστημα Φ.Π.Α., που αφορούν στις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβλήθηκαν στο Τμήμα για την περίοδο 1998 - 2015, ο συνολικός κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε σε €2.44 εκ. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, η εταιρεία έχει εγγεγραμμένη επ'ονόματι της ακίνητη περιουσία, η αξία της οποίας ανέρχεται σε τιμές 1.1.2013 σε €3,4 εκ., επί της οποίας υπάρχουν κτίρια τα οποία φαίνεται να ανεγέρθηκαν το 2006.

Όσον αφορά στους μετόχους της εταιρείας "Γ" αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τη φορολογική δήλωση ενός εκ των δύο μετόχων για το έτος 2015, το σύνολο των εισοδημάτων του ανήλθε σε €14.400. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ, ο φορολογούμενος είναι ιδιοκτήτης δύο οχημάτων πολυτελείας.

(γ) Συγκεκριμένη εταιρεία "Δ", η οποία σύμφωνα με το Σύστημα Πληροφοριών ΤΕΠ, δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για οποιοδήποτε έτος, παρουσιάζεται στο Σύστημα ως "προσωρινά τερματισμένος - εκκρεμεί εξέταση".

Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβλήθηκαν από την εταιρεία για την περίοδο 2000 - 2011, ο κύκλος εργασιών της ανήλθε συνολικά σε €1.285.225, ποσό το οποίο δεν δηλώθηκε στο ΤΕΠ. Σχετικά αναφέρεται ότι η εγγραφή της συγκεκριμένης εταιρείας ακυρώθηκε από το Μητρώο Φ.Π.Α. την 31.12.2010, ημερομηνία κατά την οποία έγινε μεταβίβαση Δρώσας Οικονομικής Μονάδας προς άλλη εταιρεία.

(δ) Συγκεκριμένη εταιρεία "Ε" υπέβαλε δηλώσεις Φ.Π.Α. για την περίοδο 2003 - 2015 με συνολικό κύκλο εργασιών €1.225.427 χωρίς ωστόσο να υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος για την αντίστοιχη περίοδο. Επίσης, η εν λόγω εταιρεία δεν υπέβαλε στο Τμήμα δηλώσεις εργοδότη για τα έτη 2003 - 2016 και το Τμήμα απέστειλε στην εταιρεία συνολικά 36 υπενθυμίσεις που αφορούσαν στην υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και δηλώσεων εργοδότη. Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το Σύστημα Φ.Π.Α., η εταιρεία μεταβίβασε τις δραστηριότητες της ως Δρώσα Οικονομική Μονάδα στις 28.2.2015.

(ε) Συγκεκριμένος συνεταιρισμός ο οποίος ενεγράφη στον Έφορο Εταιρειών στις 27.10.1992 και διαχειρίζεται Γυμναστήριο στο οποίο τα έτη 2012, 2015 και 2016 διενεργήθηκαν επισκέψεις από Λειτουργούς του ΚΟΑ, είναι άγνωστος στο Τμήμα Φορολογίας (ΤΕΠ και Φ.Π.Α.) και δεν υπέβαλε σχετικές δηλώσεις για οποιοδήποτε έτος.

Γενική Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα:

- (i) Ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη που δεν υποβλήθηκαν, προχωρήσει σε φορολογική διερεύνηση και στην επιβολή σχετικών φορολογιών και, για όσες περιπτώσεις ενδεχομένως να εμπίπτουν στις πρόνοιες του άρθρου 49 του Νόμου 4/78 (όπως τροποποιήθηκε), ενεργοποιήσει τη διαδικασία επιβολής ποινών που προβλέπει το άρθρο αυτό.
- (ii) Εφαρμόσει τις πρόνοιες της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων, για επιβολή φορολογίας με βάση την κρίση του Εφόρου στις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι δεν έχουν υποβάλει δήλωση εισοδήματος και για λήψη μέτρων για επιβολή ποινών αναφορικά με τις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι υποβάλλουν ψευδή δήλωση ή/και στοιχεία προς το Τμήμα.
- (iii) Προχωρήσει σε φορολογική διερεύνηση των μετόχων των εταιρειών ιδιοκτητών Ιδιωτικών Ινστιτούτων Γυμναστικής περιλαμβανομένης της εξέτασης κεφαλαιουχικής κατάστασης για εξακρίβωση τυχόν αδήλωτων εισοδημάτων. Στα πλαίσια της εν λόγω εξέτασης, συστήνεται όπως, μεταξύ άλλων, διερευνηθεί ο τρόπος χρηματοδότησης ενδεχόμενης απόκτησης κινητής/ακίνητης περιουσίας ή/και κατά πόσο οι φορολογούμενοι είναι πρωτοφειλέτες δανείων και εάν ναι, να διερευνηθεί η πηγή εισοδημάτων για την αποπληρωμή τους.
- (iv) Εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για εντοπισμό αδήλωτων εισοδημάτων από φορολογούμενους ή/και νέων περιπτώσεων προσώπων τα οποία υπέχουν φορολογική υποχρέωση αλλά είναι άγνωστα στο Τμήμα ή/και στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος. Σχετική πληροφόρηση μπορεί να ληφθεί, όσον αφορά στη συγκεκριμένη κατηγορία φορολογουμένων, και από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ), τον Σύνδεσμο Γυμναστηρίων Κύπρου κ.λπ.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το θέμα αποστάληκε στα αρμόδια Επαρχιακά Γραφεία για ανάλογες ενέργειες και με την ολοκλήρωση της διερεύνησης θα ενημερώσει για τα αποτελέσματα την Υπηρεσία μας. Πρόσθεσε επίσης ότι αρκετά γυμναστήρια δεν είναι εγγεγραμμένα στο ειδικό Μητρώο που τηρείται στον ΚΟΑ με αποτέλεσμα να μην υπάρχει αξιόπιστος τρόπος διασταύρωσης των στοιχείων που τηρούνται στις φορολογικές βάσεις του Τμήματος. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα πραγματοποίησε/προγραμματίζει συναντήσεις με αρμόδιους φορείς για ανάλυση του θέματος και καθορισμό περαιτέρω χειρισμών.

2.8 Αντιπαραβολή πληροφόρησης που υπάρχει στα Μηχανογραφικά Συστήματα του Τμήματος Φορολογίας. Το Τμήμα Φορολογίας φαίνεται να μην προβαίνει σε αντιπαραβολή της πληροφόρησης που υπάρχει στα μηχανογραφικά συστήματα του Τμήματος (Σύστημα Πληροφοριών ΤΕΠ και Σύστημα Φ.Π.Α. Donald).

Σχετικά αναφέρεται ότι από προκαταρκτικούς ελέγχους που διενήργησε η Υπηρεσία μας σε διάφορες κατηγορίες φορολογουμένων, για τη διενέργεια των οποίων αντλήθηκαν στοιχεία από τα μηχανογραφικά συστήματα του Τμήματος, προέκυψε σημαντικός κύκλος εργασιών που δεν δηλώθηκε για σκοπούς φόρου εισοδήματος (Άμεση φορολογία - ΤΕΠ) λόγω μη υποβολής δήλωσης εισοδήματος, ενώ δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α. (Έμμεση φορολογία). Επίσης, διαπιστώθηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς Φ.Π.Α. ήταν αρκετά μεγαλύτερος από τον κύκλο εργασιών που δηλώθηκε στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος.

Ειδικότερα, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, από προκαταρκτική διερεύνηση σε φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιοκτητών Ιδιωτικών Ινστιτούτων Γυμναστικής, διαπιστώθηκε ότι για 20 υπό εξέταση εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες γυμναστικής, το συνολικό ποσό του κύκλου εργασιών που δεν δηλώθηκε στο ΤΕΠ για σκοπούς φόρου εισοδήματος, ενώ δηλώθηκε στο Φ.Π.Α. και αφορά στην περίοδο 2005-2015 ανέρχεται περίπου στα €20,1 εκ.. Επίσης, για 16 υπό εξέταση Ιδιωτικά Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΙΚΤΕΟ) ή/και εταιρείες που ανήκουν σε ιδιοκτήτες ΙΚΤΕΟ ή/και μέλη της άμεσης οικογένειάς τους, το συνολικό ποσό του κύκλου εργασιών που δεν δηλώθηκε στο ΤΕΠ για σκοπούς φόρου εισοδήματος, ενώ δηλώθηκε στο Φ.Π.Α. και αφορά στην περίοδο 2006 - 2015 φαίνεται να ανέρχεται περίπου στα €10,3 εκ.

Σχετικά αναφέρεται ότι στη βάση και των πιο πάνω ευρημάτων, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 24.8.2017 ζήτησε από το Τμήμα την υποβολή στοιχείων αναφορικά με όλα τα νομικά πρόσωπα με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €100.000 - €1.300.000 και όλα τα φυσικά πρόσωπα με ετήσιο κύκλο εργασιών €90.000 και άνω, σε οποιοδήποτε έτος της περιόδου 2011 - 2015.

Σκοπός της Υπηρεσίας μας, ο οποίος συζητήθηκε σε συνάντηση μας με εκπροσώπους του Τμήματος, είναι να προβούμε σε αντιπαραβολή των στοιχείων που υπάρχουν στα συστήματα του Τμήματος Φορολογίας και τα οποία αφορούν σε άμεση και έμμεση φορολογία, και εντοπισμός τυχόν περιπτώσεων φοροδιαφυγής.

Η πιο πάνω επιστολή δεν έχει απαντηθεί μέχρι σήμερα (Ιούλιος 2018) από το Τμήμα, ούτε και έχουν προσκομιστεί στην Υπηρεσία μας οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο το Τμήμα, μεταξύ άλλων, να αντιπαραβάλλει σε τακτική βάση τα στοιχεία στις δηλώσεις Φ.Π.Α. και Φόρου Εισοδήματος και όπου εντοπίζονται μεγάλες διαφορές στον κύκλο εργασιών που δηλώνεται, να διερευνούνται ή/και επιβάλλονται σχετικές φορολογίες, όπου ενδείκνυται, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα προβαίνει ήδη στην αντιπαραβολή στοιχείων στις δηλώσεις Φ.Π.Α και Φόρου Εισοδήματος. Ανέφερε επίσης ότι η διαχείριση των αποτελεσμάτων τέτοιας αντιπαραβολής δεν δύναται να είναι αποτελεσματική όταν αυτή γίνεται σε μαζική μορφή αλλά είναι προτιμότερο να γίνεται κατά δραστηριότητα για να επιτυγχάνεται καλύτερη παρακολούθηση και κατά συνέπεια βελτίωση της συμμόρφωσης του φορολογούμενου.

2.9 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου. Στα πλαίσια της διεξαγωγής ελέγχων με σκοπό τη διαμόρφωση ελεγκτικής γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Κυβέρνησης, η Υπηρεσία μας αξιολογεί, μεταξύ άλλων, την εφαρμογή/λειτουργία των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου όλων των Κυβερνητικών Τμημάτων.

Στο Τμήμα Φορολογίας η Υπηρεσία μας δεν εντόπισε οποιοδήποτε εγχειρίδιο συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, ειδικά όσον αφορά στο σύστημα/διαδικασία είσπραξης άμεσων φόρων, περιλαμβανομένης της ενημέρωσης του λογιστικού συστήματος του Γενικού Λογιστηρίου (FIMAS). Σχετικά αναφέρεται ότι τέτοιο εγχειρίδιο ετοιμάστηκε από το Τμήμα τον Δεκέμβριο 2011 για την έμμεση φορολογία χωρίς έκτοτε, όπως φαίνεται, να έχει εκσυγχρονιστεί.

Σημειώνεται ότι το άρθρο 7 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου, Ν.38(Ι)/2014, καθορίζει την ευθύνη κάθε ελέγχοντα λειτουργού να αναπτύσσει και εφαρμόζει κατάλληλες δομές ώστε να εφαρμόζονται διαδικασίες ελέγχου που να διασφαλίζουν την ορθότητα και άμεση είσπραξη των εσόδων.

Αναφέρεται ότι με σχετικές επιστολές ημερ. 11.8.2017, 16.10.2017 και 1.12.2017, η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Τμήμα Φορολογίας την αποστολή κατάστασης με όλα τα υφιστάμενα Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου του Τμήματος. Οι πιο πάνω επιστολές μας δεν έχουν απαντηθεί μέχρι σήμερα (Ιούνιος 2018) από το Τμήμα, ενώ στις 29.1.2018 και 26.6.2018 η Υπηρεσία μας ενημέρωσε τον Υπουργό Οικονομικών σχετικά με το θέμα.

Σύσταση: Συστήνεται όπως το Τμήμα Φορολογίας, το οποίο είναι το κατ' εξοχή φοροεισπρακτικό Τμήμα του Κράτους, προχωρήσει άμεσα στην καταγραφή των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (Διαδικασία/Πρακτική/Πολιτική) που αφορούν στις δραστηριότητες του, περιλαμβανομένων των συστημάτων/διαδικασιών επιβολής φορολογιών, είσπραξης φόρων, επιστροφής φόρων κ.λπ. για σκοπούς, μεταξύ άλλων, διασφάλισης της ορθότητας και άμεσης είσπραξης των εσόδων.

Ο Έφορος ανέφερε ότι επί σειρά ετών στο πρώην ΤΕΠ δεν υπήρχε εγχειρίδιο που να αφορά στο σύστημα/διαδικασία είσπραξης άμεσων φόρων ενώ τέτοιο εγχειρίδιο που αφορούσε στην πρώην Υπηρεσία Φ.Π.Α. το οποίο ετοιμάστηκε τον Δεκέμβριο 2011, δεν εκσυγχρονίστηκε αφού η διαδικασία παρέμεινε η ίδια. Ανέφερε επίσης ότι από 6.7.2017 η διαδικασία είσπραξης Φ.Π.Α. έχει αλλάξει ριζικώς και έχει ήδη αρχίσει η καταγραφή των διαδικασιών του νέου συστήματος είσπραξης και διαχείρισης του Φ.Π.Α., στις οποίες θα περιλαμβάνονται και τα σχετικά συστήματα εσωτερικού ελέγχου, και αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα. Όσον αφορά στην είσπραξη των άμεσων φόρων, ο Έφορος ανέφερε ότι το Τμήμα έχει προχωρήσει σε πλήρη αναθεώρηση των υφιστάμενων διαδικασιών και εκσυγχρονισμό των διαδικασιών είσπραξης φόρων με απώτερο σκοπό μέχρι το τέλος του έτους όλες οι πληρωμές άμεσων φόρων να γίνονται διαδικτυακά ή/και μέσω τραπεζικών ιδρυμάτων και πρόσθεσε ότι στο παρόν στάδιο η καταγραφή συστημάτων που δεν θα υφίστανται σε μερικούς μήνες είναι σπατάλη χρόνου.

2.10 Διερεύνηση καταγγελιών που υποβάλλονται από Πολίτες. Η Υπηρεσία μας είναι δέκτης πολλών καταγγελιών που υποβάλλονται από πολίτες και αφορούν, μεταξύ άλλων, το Τμήμα Φορολογίας και αναφέρονται κυρίως σε ενδεχόμενη διάπραξη φοροδιαφυγής. Αριθμός καταγγελιών που λαμβάνονται από την Υπηρεσία μας αποστέλλονται στον Έφορο Φορολογίας με εισήγηση για διερεύνηση, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, και με ενημέρωση της Υπηρεσίας μας με τα σχετικά αποτελέσματα τα οποία αξιολογούνται.

Σχετικά αναφέρεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι καταγγελίες που αποστέλλονται από την Υπηρεσία μας στο Τμήμα για διερεύνηση, έχουν θετική επίπτωση στα έσοδα του Κράτους αφού, η φορολογική διερεύνηση που διενεργείται καταδεικνύει εισοδήματα που δεν δηλώθηκαν στο Τμήμα για σκοπούς φόρου εισοδήματος ή ποσά για τα οποία δεν

καταβλήθηκε Φ.Π.Α., με αποτέλεσμα το Τμήμα να προβαίνει στην επιβολή επιπρόσθετων/αναθεωρημένων φορολογιών (Άμεση φορολογία) ή/και βεβαιώσεων φόρου (Έμμεση φορολογία).

Χαρακτηριστικά αναφέρεται καταγγελία που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας στις 22.4.2015, η οποία στη συνέχεια παραπέμφθηκε στο Τμήμα Φορολογίας για σχετική διερεύνηση. Στην υπό αναφορά καταγγελία διατυπώνονται ισχυρισμοί για ατασθαλίες που γίνονταν την περίοδο 2009 - 2013 σε συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και στις συνδεδεμένες με αυτό ασφαλιστικές εταιρείες, με στόχο την αποφυγή καταβολής Φ.Π.Α.

Ο Έφορος, τον Μάιο 2017, μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η συγκεκριμένη καταγγελία εξετάζεται και ενόψει του κινδύνου παραγραφής του χρονικού πλαισίου εντός του οποίου το Τμήμα δύναται να εκδώσει βεβαίωση φόρου, το Τμήμα προχώρησε σε έκδοση βεβαίωσης φόρου για τις φορολογικές περιόδους 1.9.2010 - 30.11.2010 και 1.12.2010 - 28.2.2011 για ποσό ύψους €3,48 εκ. και €3,73 εκ., αντίστοιχα. Ανέφερε επίσης ότι λόγω μη προσκόμισης στοιχείων στο Τμήμα και για αποφυγή του κινδύνου παραγραφής του χρονικού πλαισίου εντός του οποίου το Τμήμα δύναται να εκδώσει βεβαίωση φόρου, το Τμήμα προτίθεται να εκδώσει νέα βεβαίωση φόρου για την περίοδο 2011 – 2013.

Τον Φεβρουάριο 2018 ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει προβεί σε τέσσερις, συνολικά, διαδοχικές βεβαιώσεις φόρου με την τελευταία να έχει εκδοθεί στις 13.9.2017 και το συνολικό ποσό του φόρου που βεβαιώθηκε ανέρχεται σε €29,5 εκ. και πρόσθεσε ότι επί όλων των βεβαιώσεων έχει υποβληθεί ένσταση.

Αναμένεται ενημέρωση από το Τμήμα για την κατάληξη της συγκεκριμένης υπόθεσης.

Άλλη περίπτωση αφορά σε καταγγελία που στάλθηκε προς τον Έφορο με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας στις 13.9.2017 στην οποία αναφέρεται ότι συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο απέκρυψε από το Τμήμα φορολογητέο εισόδημα ύψους €800.000 που εισέπραξε από την Κυπριακή Δημοκρατία το 2015. Τον Σεπτέμβριο 2017 η Υπηρεσία μας απέστειλε την εν λόγω καταγγελία στον Έφορο και ζήτησε ενημέρωση για τις σχετικές ενέργειές του, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζήτησε από το συγκεκριμένο πρόσωπο την υποβολή στοιχείων, ο φορολογούμενος δεν συμμορφώθηκε και το Τμήμα επέβαλε τον Απρίλιο 2018 φορολογία σε εισόδημα ύψους €800.000 από την οποία προέκυψε φόρος ύψους €296.974, για την οποία τον Μάιο 2018 υποβλήθηκε σχετική ένσταση.

Άλλη περίπτωση αφορά σε ανώνυμη καταγγελία που λήφθηκε στην Υπηρεσία μας εναντίον συγκεκριμένου κοινοτάρχη. Σχετικά αναφέρεται ότι από προκαταρκτική διερεύνηση της Υπηρεσίας μας προέκυψε, μεταξύ άλλων, ότι ο φορολογούμενος ενδεχομένως να μην δηλώνει στο Τμήμα τα εισοδήματά του από το Γενικό Λογιστήριο, τα οποία για την περίοδο 2008 - 2013 ανέρχονταν σε €58.825 καθώς και ενδεχόμενο εισόδημα από την ενοικίαση εμπορικού ακινήτου.

Η Υπηρεσία μας ενημέρωσε τον Έφορο Φορολογίας αναφορικά με τα ευρήματα της προκαταρκτικής διερεύνησης και εισηγήθηκε όπως το Τμήμα προχωρήσει σε σχετική φορολογική διερεύνηση, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα επέβαλε αναθεωρημένες φορολογίες για τα έτη 2008 - 2014 που αφορούν σε εισοδήματα από το Γενικό Λογιστήριο και φορολογίες από ενοίκια για τα έτη 2006 και 2010, από τις οποίες το Τμήμα εισέπραξε ποσό ύψους €22.000 περίπου. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα επέβαλε

αναθεωρημένες φορολογίες φόρου εισοδήματος που αφορούν σε εισοδήματα από ενοίκια για την περίοδο 2007 - 2014 (εξαιρουμένου του 2010) και φορολογίες έκτακτης εισφοράς για την άμυνα, για τα έτη 2006-2014 για τις οποίες υποβλήθηκαν ενστάσεις.

Άλλη περίπτωση αφορά σε ανώνυμη καταγγελία η οποία λήφθηκε από την Υπηρεσία μας στις 6.11.2015 και αφορά σε δυο συγκεκριμένες κατασκευαστικές εταιρείες οι οποίες, σύμφωνα με την καταγγελία, "κτίζουν διαμερίσματα για πώληση στην περιοχή Αγλαντζιάς και στο τέλος τα ενοικιάζουν αντί να τα πωλούν επωφελούμενοι το Φ.Π.Α.". Η καταγγελία αποστάληκε στον Έφορο Φορολογίας με εισήγηση για σχετική διερεύνηση, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, και ενημέρωση της Υπηρεσίας μας.

Ο Έφορος, τον Οκτώβριο 2017, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα πραγματοποίησε επίσκεψη ελέγχου στην μια από τις δύο εταιρείες από τον οποίο προέκυψε, συνολική βεβαίωση φόρου ύψους €27.239 η οποία εξοφλήθηκε από το υπάρχον πιστωτικό υπόλοιπο.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης των καταγγελιών που υποβάλλονται στο Τμήμα αυτές καταγράφονται σε Μητρώο Καταγγελιών σε ηλεκτρονική μορφή που τηρείται στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος και πρόσθεσε ότι μεγάλος αριθμός καταγγελιών διοχετεύεται στα αρμόδια Επαρχιακά Γραφεία για τον ενδεικνυόμενο χειρισμό. Ανέφερε επίσης ότι ο αριθμός των καταγγελιών που υποβάλλονται στο Τμήμα είναι τόσο μεγάλος γεγονός που καθιστά αδύνατη την εξέταση όλων των καταγγελιών και τον καθορισμό σειράς προτεραιότητας για εξέτασή τους.

2.11 Εφαρμογή της νομοθεσίας για έκδοση νόμιμων αποδείξεων και τιμολογίων.

Στις 7.7.2014 λήφθηκε στην Υπηρεσία μας επιστολή από συγκεκριμένο Σύνδεσμο, η οποία αφορά στην εφαρμογή της νομοθεσίας για έκδοση νόμιμων αποδείξεων και τιμολογίων. Όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, δεν εφαρμόζεται ή δεν ελέγχεται από το Τμήμα Φορολογίας ότι εφαρμόζεται η σχετική Γνωστοποίηση του Διευθυντή του ΤΕΠ που εκδόθηκε το 2010 (ΚΔΠ 224/2010), η οποία αναφέρεται στις αναθεωρημένες προδιαγραφές για την προσθήκη νέων τεχνολογικών Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανών. Το θέμα που εγείρεται στην επιστολή κρίθηκε από την Υπηρεσία μας σοβαρό, αφού αφορά στη διασφάλιση ότι, όσοι εμπορευόμενοι χρησιμοποιούν Φορολογικούς Ηλεκτρονικούς Μηχανισμούς, αυτοί θα είναι τέτοιων προδιαγραφών ώστε να μην είναι δυνατή η αλλοίωση ή διαγραφή φορολογικών στοιχείων, που θα οδηγούσε σε φοροδιαφυγή.

Στις 24.7.2014 η Υπηρεσία μας παρέπεμψε το θέμα στο Τμήμα Φορολογίας για εξέταση και ενημέρωση αναφορικά με τις ενέργειες του Τμήματος για πιστή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

Στις 26.11.2015 το Τμήμα έκδωσε σχετική αναθεωρημένη εγκύκλιο (αρ. 2015/21) αναφορικά με το θέμα, ενώ τον Νοέμβριο 2017 η Υπηρεσία μας, σε επιστολές της ημερ. 13.3.2017 και 9.10.2017, ζήτησε από το Τμήμα ενημέρωση αναφορικά με οποιεσδήποτε εξελίξεις ή/και ενέργειες του Τμήματος για πιστή εφαρμογή της νομοθεσίας και της σχετικής εγκυκλίου του Τμήματος, περιλαμβανομένων των αποτελεσμάτων από τυχόν εκστρατείες του Τμήματος/ σχετικούς ελέγχους σε επιχειρήσεις.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι κατά το πρώτο δίμηνο του 2016 το Τμήμα πραγματοποίησε ελέγχους ενημέρωσης και διαπίστωσης συμμόρφωσης ως προς την έκδοση νόμιμων τιμολογίων και αποδείξεων κατόπιν της έκδοσης της σχετικής εγκυκλίου (2015/21). Όπως μας ανέφερε, από 71 επιτόπιες επισκέψεις του Τμήματος, παγκύπρια το 2016, διαπιστώθηκε ότι ένα μεγάλο ποσοστό δεν ήταν συμμορφωμένο με

τη σχετική νομοθεσία. Ο Έφορος ανέφερε επίσης ότι η μη συμμόρφωση συχνά οφειλόταν στην έλλειψη ενημέρωσης, στη δυσκολία εξεύρεσης συμβατού μηχανισμού με το λογισμικό που χρησιμοποιεί η επιχείρηση καθώς και στο κόστος συμμόρφωσης. Πρόσθεσε επίσης ότι ακολούθησε νέα πιο στοχευμένη εκστρατεία και κατά την περίοδο Αυγούστου - Οκτωβρίου 2017 πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις συμμόρφωσης σε 1.000 υποστατικά κατά τις οποίες τα κυριότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν ήταν η μη χρήση εγκεκριμένων φορολογικών μηχανισμών, από κάποιες επιχειρήσεις, η μη έκδοση νόμιμων αποδείξεων και η αδυναμία συμφιλίωσης του ταμείου. Ο Έφορος ανέφερε ότι πρόθεση του Τμήματος, μετά την ολοκλήρωση της εκστρατείας, είναι ο εντοπισμός όλων των δυσκολιών και η εξεύρεση των πιο κατάλληλων μέσων, περιλαμβανομένης της νομοθετικής ρύθμισης, για ενίσχυση της συμμόρφωσης. Ανέφερε επίσης ότι πρόθεση του Τμήματος είναι όπως ετοιμάσει νομοσχέδιο με τις αναγκαίες αλλαγές, ώστε να συνάδει με τις υφιστάμενες επιχειρηματικές πρακτικές.

Τον Απρίλιο 2018 ζητήσαμε να ενημερωθούμε για οποιεσδήποτε εξελίξεις αναφορικά με το θέμα.

2.12 Φορολογική διερεύνηση συγκεκριμένου ιατρού που εργοδοτείτο στο Δημόσιο. Για συγκεκριμένη περίπτωση ιατρού, ο οποίος έχει ήδη αφυπηρετήσει από το Δημόσιο, η Υπηρεσία μας με επιστολή ημερομηνίας 7.11.2016 ζήτησε από το Τμήμα Φορολογίας όπως γίνει φορολογική διερεύνηση για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, σύμφωνα με απόφαση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπως αυτή αναφέρεται σε σχετική επιστολή της Αστυνομίας Κύπρου ημερ. 24.10.2016.

Στις 2.11.2017 ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι στις 20.10.2017 ζητήθηκαν κεφαλαιουχικές καταστάσεις και ανάλυση καταστάσεων τραπεζικών λογαριασμών για την περίοδο από 1.1.2005 - 31.12.2015 για τον συγκεκριμένο φορολογούμενο και τη σύζυγό του.

Επισημάναμε στον Έφορο ότι παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση για τη συγκεκριμένη υπόθεση.

Ο Έφορος ανέφερε ότι η καθυστέρηση μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα μόνο αν παραγράφεται κάποια χρονική περίοδος για επιβολή φορολογίας που δεν ισχύει στην προκειμένη περίπτωση ή αν θα έπρεπε να γίνει επιτόπιος αιφνιδιαστικός έλεγχος στον φορολογούμενο. Πρόσθεσε επίσης ότι με βάση την ενδεικνυόμενη ανάλυση κινδύνου εξετάστηκαν, κατά προτεραιότητα, πιο σημαντικές καταγγελίες. Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με τη θέση αυτή αφού, ο εντοπισμός αδήλωτων εισοδημάτων σε δημόσιο υπάλληλο (και δη ιατρό) παραπέμπει σε ενδεχόμενο κρούσμα διαφθοράς («φακελάκια»).

2.13 Φορολογική διερεύνηση προσώπων που εισπράττουν ενοίκια. Από προκαταρκτική διερεύνηση αναφορικά με φυσικά και νομικά πρόσωπα που εισπράττουν ενοίκια παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Πρόσωπα τα οποία υποβάλλουν δηλώσεις και δεν δηλώνουν τα εισοδήματα από ενοίκια ή δηλώνουν μέρος των εισοδημάτων από ενοίκια για κτίρια που ενοικιάζουν στο Κράτος. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις προσώπων τα οποία την περίοδο 2004 – 2014 φαίνεται να έχουν εισοδήματα από το Κράτος αναφορικά με ενοικιαζόμενα κτίρια, χωρίς ωστόσο να δηλώνουν στο Τμήμα τα εν λόγω εισοδήματα ή/και να δηλώνουν μέρος των εισοδημάτων αυτών σε κάποια έτη με ενδεχόμενο απώλειας σημαντικών εσόδων του Κράτους. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις δεν έχει καταβληθεί η έκτακτη εισφορά για την άμυνα για ενοίκια που έχουν εισπραχθεί

πριν τον Ιούλιο 2011, που τέθηκε σε εφαρμογή ο τροποποιητικός Νόμος Ν.132(Ι)/2010 για παρακράτηση της έκτακτης αμυντικής εισφοράς από ενοίκια.

(β) Πρόσωπα τα οποία δεν υποβάλλουν δηλώσεις ενώ εισπράττουν ενοίκια για κτίρια που ενοικιάζονται από το Κράτος. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις προσώπων τα οποία φαίνεται την περίοδο 2004 – 2014 να έχουν εισοδήματα από το Κράτος αναφορικά με ενοικιαζόμενα κτίρια, χωρίς ωστόσο να συμμορφώνονται με τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, αφού δεν υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

(γ) Μη αξιοποίηση στοιχείων/καταστάσεων που υποβάλλονται στο Τμήμα. Το Τμήμα φαίνεται να μην αξιοποιεί τα στοιχεία/καταστάσεις που υποβάλλονται στο Λογιστήριο του Τμήματος από τα διάφορα κυβερνητικά τμήματα και αφορούν σε ενοίκια που καταβλήθηκαν από το Κράτος καθώς και στα ποσά της έκτακτης αμυντικής εισφοράς που παρακρατήθηκαν.

(δ) Πρόσωπα τα οποία δεν δηλώνουν όλα τα εισοδήματα τους από ενοικιαζόμενα κτίρια σε ιδιώτες. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις προσώπων τα οποία την περίοδο 2011 – 2013 έχουν εισοδήματα από ενοίκια, χωρίς ωστόσο να τα δηλώνουν, όπως προέκυψε από τις σχετικές δηλώσεις εισοδήματος που υποβάλλουν, με ενδεχόμενο απώλειας εσόδων του Κράτους.

(ε) Πρόσωπα τα οποία δεν υποβάλλουν δηλώσεις παρόλο που έχουν εισοδήματα από ενοίκια και τους αποκόπτεται η έκτακτη εισφορά για την άμυνα από τον ενοικιαστή. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις προσώπων τα οποία φαίνεται την περίοδο 2011 - 2013 να έχουν εισπράξει σημαντικά ποσά αναφορικά με ενοικιαζόμενα κτίρια, χωρίς ωστόσο να υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος με ενδεχόμενο να μην φορολογηθούν τα εν λόγω εισοδήματα, ή/και να καθυστερεί η επιβολή φορολογιών και είσπραξη των ανάλογων φόρων.

(στ) Εισοδήματα από ενοικιαζόμενα διαμερίσματα σε φοιτητές πλησίον του Πανεπιστημίου Κύπρου. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις φυσικών προσώπων τα οποία φαίνεται να ενοικιάζουν υποστατικά σε φοιτητές, χωρίς ωστόσο να δηλώνουν τα εισοδήματά τους από ενοίκια, με ενδεχόμενο απώλειας εσόδων για το Κράτος.

(ζ) Μη υποβολή δηλώσεων από νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν εισοδήματα από ενοίκια για σειρά ετών. Εντοπίστηκαν νομικά πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με ενοικιαστήρια έγγραφα που εξασφάλισε η Υπηρεσία μας, έχουν εισοδήματα από ενοίκια και δεν υπέβαλαν δηλώσεις σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, να καθυστερεί η επιβολή φορολογίας από το Τμήμα ή/και η είσπραξη σχετικών φόρων.

Ενδεικτικά παραδείγματα των πιο πάνω αναφέρονται:

- (i) Συγκεκριμένος φορολογούμενος ο οποίος, σύμφωνα με το FIMAS, την περίοδο 2004 - 2014 είχε εισοδήματα από το Κράτος τουλάχιστον ποσού ύψους €385.726 (€407.864 σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος ημερ. 19.1.2018, ποσό το οποίο προέκυψε, μετά τη σχετική διερεύνηση που ακολούθησε από το Τμήμα στο οποίο φαίνεται να λήφθηκαν υπόψη και τυχόν συμψηφισμοί υποχρεώσεων του φορολογούμενου προς το Κράτος κ.λπ.), καθώς και από ιδιώτες ύψους €19.990, αναφορικά με ενοικιαζόμενα κτίρια. Ωστόσο, για την ίδια περίοδο ο φορολογούμενος δήλωσε στο Τμήμα εισοδήματα από ενοίκια ποσού ύψους €66.314 ενώ εισοδήματα από ενοίκια ύψους €339.402 φαίνεται να μην δηλώθηκαν. Επίσης, φαίνεται να μην

καταβλήθηκε από τον φορολογούμενο η έκτακτη εισφορά για την άμυνα από ενοίκια για τα έτη 2005 - 2009.

Ο αρμόδιος Βοηθός Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι επιβλήθηκαν αναθεωρημένες φορολογίες στις θυγατέρες του φορολογούμενου από τις οποίες προέκυψε πρόσθετο ποσό φόρου ύψους €24.308 και για τις οποίες υποβλήθηκαν ενστάσεις στις 30.5.2018.

- (ii) Συγκεκριμένη φορολογούμενη δεν υπέβαλε δηλώσεις για τα έτη 2012 – 2014, ενώ για την περίοδο αυτή η φορολογούμενη είχε εισοδήματα από το Κράτος αναφορικά με ενοικιαζόμενα κτίρια συνολικού ποσού ύψους €622.123.

Ο αρμόδιος Βοηθός Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι τα ενοίκια δηλώθηκαν στις φορολογικές δηλώσεις για τα έτη 2012 – 2014, και ότι ο φόρος που αναλογεί έχει πληρωθεί και πρόσθεσε ότι οι λογαριασμοί της φορολογούμενης είναι υπό εξέταση. Σημειώνεται ωστόσο ότι οι δηλώσεις υποβλήθηκαν μετά τον έλεγχο από την Υπηρεσία μας.

- (iii) Συγκεκριμένη εταιρεία δεν υπέβαλε δηλώσεις για σειρά ετών και συγκεκριμένα για τα έτη 2006 - 2014. Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο 2008 - 2014 το Κράτος κατέβαλε στην εν λόγω εταιρεία τουλάχιστο συνολικό ποσό ύψους €2.481.748 αναφορικά με ενοικιαζόμενα κτίρια. Διευκρινίζεται ότι το ποσό αυτό αφορά μόνο καταβολή ενοικίων από το Κράτος απευθείας στον φορολογούμενο. Από περαιτέρω διερεύνηση του Τμήματος που πραγματοποιήθηκε μετά την έρευνα της Υπηρεσίας μας, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Τμήματος ημερ. 19.1.2018, το ποσό των ενοικίων που επωφελήθηκε ο συγκεκριμένος φορολογούμενος για την ίδια περίοδο, σύμφωνα με τη κίνηση του λογαριασμού στο FIMAS ανέρχεται σε €3.513.111 και περιλαμβάνει και ποσά ενοικίων που διευθετήθηκαν με άλλους τρόπους όπως με συμψηφισμό υποχρεώσεων του φορολογούμενου προς το Κράτος. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος ημερ. 19.1.2018, το σύνολο των ακαθάριστων ενοικίων, όπως υπολογίστηκε από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του Τμήματος (ΜΕΕ), λαμβάνοντας υπόψη και πληροφορίες από το Γενικό Λογιστήριο αναφορικά με ενοικιαστήρια έγγραφα του συγκεκριμένου φορολογούμενου, ανέρχεται σε περίπου €4,48 εκ.

Ο αρμόδιος Βοηθός Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι επιβλήθηκαν νέες φορολογίες από τις οποίες προέκυψε πρόσθετο ποσό φόρου ύψους €31.391 (περιλαμβανομένων τόκων και χρηματικών επιβαρύνσεων), το οποίο καταβλήθηκε στο Τμήμα.

- (iv) Συγκεκριμένη εταιρεία δεν έχει υποβάλει δηλώσεις για τα έτη 2011-2014 και, σύμφωνα με το Σύστημα Πληροφοριών του Τμήματος, τα έτη 2010, 2009 και 2008 δήλωσε εισοδήματα από ενοίκια ύψους €134.322, €174.191 και €179.558, αντίστοιχα, τα οποία είναι πολύ χαμηλότερα σε σχέση με τα ενοίκια που έχει εισπράξει το 2013. Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τις Βεβαιώσεις παρακράτησης αμυντικής εισφοράς από ενοίκια που υποβλήθηκαν στο Τμήμα, η εν λόγω εταιρεία φαίνεται να έχει το 2013 εισόδημα από ενοικιαζόμενα υποστατικά ποσού ύψους €3.653.970.

Ο αρμόδιος Βοηθός Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι έχουν υποβληθεί οι δηλώσεις για τα έτη 2011 – 2014 (μετά τον έλεγχο από την Υπηρεσία μας) με δηλωμένα ενοίκια, μέχρι το 2013. Πρόσθεσε επίσης ότι η μεγάλη διαφορά που εντοπίζεται στο έτος 2013 αφορά σε 10ετή συμφωνία

για ενοικίαση ακινήτου με συγκεκριμένη εταιρεία και ότι η άμυνα καταβλήθηκε στο ποσό που εισπράχθηκε το 2013 ενώ το έσοδο θα κατανεμηθεί στην διάρκεια των 10 ετών. Όπως μας ανέφερε επίσης, για κάποιες διαφορές έγιναν νέες φορολογίες στην εταιρεία από τις οποίες προέκυψε πρόσθετο ποσό φόρου ύψους €13.372 (συμπεριλαμβανομένων τόκων και χρηματικών επιβαρύνσεων).

- (v) Συγκεκριμένη εταιρεία δεν υπέβαλε δηλώσεις για τα έτη 2013 και 2014, ενώ σύμφωνα με τη δήλωση εισοδήματος που υπέβαλε στο Τμήμα για το έτος 2012, στο συνολικό ποσό εισοδημάτων της συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους €1.624.961 που αφορά σε ενοίκια. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις Βεβαιώσεις Ε.Πρ. 614απ, το έτος 2013 η εν λόγω εταιρεία είχε εισόδημα από ενοίκια συνολικού ποσού ύψους €653.220 από το οποίο της έχει αποκοπεί έκτακτη αμυντική εισφορά. Αναφέρεται επίσης ότι, η συγκεκριμένη εταιρεία τον Ιούνιο 2018 οφείλει καθυστερημένες φορολογίες συνολικού ποσού ύψους €5,5 εκ. περιλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων.

Ο αρμόδιος Βοηθός Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι η συγκεκριμένη εταιρεία υπέβαλε αυτοφορολογίες για την άμυνα.

Γενική Παρατήρηση: Σε πλείστες περιπτώσεις τα εισοδήματα από ενοίκια φυσικών και νομικών προσώπων δεν δηλώνονται στο Τμήμα ή δηλώνονται μέρος τους με σημαντική απώλεια εσόδων από το Κράτος ή/και καθυστέρηση στην επιβολή σχετικών φορολογιών, ενώ το Τμήμα φαίνεται να μην αξιοποιεί πλήρως τα εργαλεία ή/και στοιχεία που έχει στη διάθεσή του για φορολόγηση των εισοδημάτων αυτών και εφαρμογή των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας.

Γενική Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όσα έτη δεν υποβλήθηκαν και προχωρήσει σε πλήρη φορολογική διερεύνηση και στην επιβολή σχετικών φορολογιών. Στις περιπτώσεις όπου δεν υποβλήθηκαν δηλώσεις εισοδήματος, το Τμήμα επιβάλλει, όπου δυνατόν, φορολογίες με βάση την κρίση του Εφόρου. Εισηγηθήκαμε επίσης, μεταξύ άλλων, όπως το Τμήμα αξιοποιήσει τη σχετική πληροφόρηση που του παρέχεται από άλλα κυβερνητικά Τμήματα, όσον αφορά σε ενοίκια που καταβάλλονται από το Κράτος. Περαιτέρω εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα αξιοποιήσει κατάλληλα, πληροφόρηση για ιδιοκτήτες που λαμβάνουν ενοίκια από φοιτητές, μέσω κυβερνητικών Τμημάτων π.χ. από στοιχεία της Υπηρεσίας Φοιτητικής Μέριμνας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Υπηρεσίας Μερίμνης και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων του Υπουργείου Εσωτερικών. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως το Τμήμα εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για εντοπισμό αδήλων εισοδημάτων από φορολογούμενους περιλαμβανομένων και των αδήλων εισοδημάτων από ενοίκια και επιβάλλει σχετικές φορολογίες και, όπου ενδείκνυται, εφαρμόσει τις πρόνοιες του άρθρου 49 του Νόμου 4/78 ενεργοποιώντας τη διαδικασία για επιβολή σχετικών ποινών.

Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 19.1.2018 σε απάντηση της επιστολής μας ημερ. 13.10.2016, μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι οι περιπτώσεις που αναφέρθηκαν από την Υπηρεσία μας αποστάληκαν στα αρμόδια Επαρχιακά Γραφεία Άμεσης Φορολογίας για εξέταση και ανάλογα επιβολή φορολογιών φόρου εισοδήματος και έκτακτης αμυντικής εισφοράς. Ο Έφορος πρόσθεσε ότι κατά το 2017 το Τμήμα απέστειλε 1.223 επιστολές σε φυσικά πρόσωπα για τα οποία εντόπισε αδήλωτα εισοδήματα συμπεριλαμβανομένων ενοικίων ή/και ασφαλιστών αποδοχών από Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων καλώντας τα να προβούν στην αναθεώρηση των δηλώσεων τους σε περίπτωση που έχουν παραλείψει να δηλώσουν τα ακριβή τους

εισοδήματα και ανέφερε ότι εκκρεμεί ο φορολογικός χειρισμός των αναθεωρημένων δηλώσεων που παραλήφθηκαν από το Τμήμα και η επιβολή προστίμων/λήψη άλλων μέτρων για τους φορολογούμενους που δεν ανταποκρίθηκαν. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες ούτως ώστε να τηρούνται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τα ενοικιαστήρια συμβόλαια που προσκομίζονται στο Τμήμα για χαρτοσήμανση.

Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 25.4.2018, μας πληροφόρησε ότι για τα αποτελέσματα των ενεργειών του Τμήματος όσον αφορά στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, αναμένονται σχετικά στοιχεία από τα Επαρχιακά Γραφεία Άμεσης Φορολογίας μέχρι τέλος Απριλίου 2018.

Στη συνέχεια ο αρμόδιος Βοηθός Έφορος Φορολογίας με επιστολή του ημερ. 6.8.2018, απέστειλε στην Υπηρεσία μας λεπτομερή περιγραφή προόδου αναφορικά με τις συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως έχει εξελιχθεί μέχρι τις 30.6.2018.

2.14 Φορολογική Διερεύνηση φυσικών και νομικών προσώπων που ασχολούνται με υπηρεσίες κομμωτικής, αισθητικής, φυσικής ευεξίας/χαλάρωσης και μακιγιάζ.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήχθη σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στους τομείς της κομμωτικής, αισθητικής/καλλωπισμού, φυσικής ευεξίας/χαλάρωσης (spa) και μακιγιάζ, **(α)** σε αρκετές περιπτώσεις τα πρόσωπα αυτά δεν υποβάλλουν δηλώσεις εισοδήματος ή/και φορολογικές δηλώσεις Φ.Π.Α. με ενδεχόμενο την απώλεια εσόδων του Κράτους, **(β)** εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου υποβλήθηκαν δηλώσεις και ο κύκλος εργασιών που δηλώθηκε για σκοπούς φόρου εισοδήματος φαίνεται να διαφέρει από αυτόν που δηλώθηκε για σκοπούς Φ.Π.Α., **(γ)** εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου φορολογούμενοι ενέγραψαν επ' ονόματί τους κινητή ή/και ακίνητη περιουσία πριν την επαγγελματική τους δραστηριοποίηση ή/και η οποία φαίνεται να μην δικαιολογείται από τα εισοδήματά τους, γεγονός που εγείρει ερωτηματικά όσον αφορά τόσο στην πηγή χρηματοδότησης της συγκεκριμένης αγοράς όσο και στην πηγή αποπληρωμής του δανείου στις περιπτώσεις όπου η περιουσία βαρύνεται με υποθήκη, **(δ)** Το Τμήμα, όσον αφορά στην άμεση φορολογία, δεν φαίνεται να προβαίνει σε πλήρη αξιοποίηση της πληροφόρησης που λαμβάνει από άλλα κυβερνητικά τμήματα/μηχανογραφημένα συστήματα και πρωτίστως από το σύστημα Φ.Π.Α., **(ε)** σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των φορολογουμένων με τις διατάξεις της νομοθεσίας το Τμήμα φαίνεται να μην προβαίνει σε όλες τις περιπτώσεις στη λήψη μέτρων όπως αυτά καθορίζονται στη νομοθεσία. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, τα οποία περιλαμβάνονται σε σχετική επιστολή μας ημερ. 22.11.2016 προς το Τμήμα, η οποία δεν απαντήθηκε μέχρι σήμερα, αναφέρονται:

(α) Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία ενεγράφη στον Έφορο Εταιρειών στις 20.1.2005, δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2013 και 2014 και δήλωση εργοδότη για τα έτη 2011 και 2012. Σύμφωνα με τη δήλωση εισοδήματος της εταιρείας για το έτος 2012, ο κύκλος εργασιών της ανήλθε σε €551.427 (€543.181 το 2011), ενώ με βάση πληροφορίες από το Σύστημα Φ.Π.Α., που αφορούν στις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υπέβαλε η εταιρεία για τις περιόδους 1.12.2012-30.11.2015 (3 έτη), ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε κατά μέσο όρο σε περίπου €492.100, ετησίως.

Σχετικά αναφέρεται ότι ο αποκλειστικός μέτοχος της συγκεκριμένης εταιρείας, δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2009-2012. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με πληροφόρηση από το σύστημα ΤΕΠ, για τα έτη 2007-2015 το εισόδημα του φορολογούμενου από μισθωτές υπηρεσίες ανέρχεται σε €15.372 για κάθε έτος, ποσό το οποίο παρουσιάζεται και στη δήλωση που υποβλήθηκε στο Τμήμα και αφορά στο έτος 2014. Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ, ο φορολογούμενος ενέγραψε επ' ονόματι

του στις 22.6.2009 και στις 28.12.2010 οχήματα μάρκας Porsche και Citroen, αντίστοιχα. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, ο φορολογούμενος έχει εγγεγραμμένο επ' ονόματι του διαμέρισμα στη Λευκωσία που αγόρασε το 2007 για €205.032, για το οποίο υπάρχουν τοποθετημένα εμπράγματα βάρη συνολικής αξίας €578.383. Αναφέρεται επίσης ότι, σύμφωνα με πληροφόρηση από το Σύστημα Πληροφοριών ΤΕΠ, ο φορολογούμενος έχει εγγεγραμμένους επ' ονόματι του δύο λογαριασμούς ηλεκτρισμού που αφορούν σε διαμέρισμα στη Λακατάμια και διαμέρισμα στην ενορία Τρυπιώτης στη Λευκωσία.

Σχετικά αναφέρεται ότι ο φορολογούμενος είναι επίσης εξ ημισείας μέτοχος σε εταιρεία η οποία συστάθηκε στις 20.1.2015, ενώ ήταν και εξ ημισείας μέτοχος σε εταιρεία η οποία ενεγράφη στο Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών στις 29.8.2003 και διαγράφηκε στις 11.1.2016 και η οποία δεν εντοπίστηκε στο Σύστημα Πληροφοριών ΤΕΠ.

(β) Συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία συστάθηκε το 1985, δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2012-2014 και δήλωση εργοδότη για τα έτη 2011-2012. Με βάση τη δήλωση εισοδήματος που υποβλήθηκε για το έτος 2011, ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ανερχόταν σε €101.077 (€106.277 το 2010), ενώ τα υπόλοιπα διευθυντών και μετόχων, για την ίδια περίοδο ανέρχονταν σε €100.535 (€162.557 το 2010) πιστωτικό, που υποδηλώνει την κατάθεση μετρητών στην εταιρεία από τους διευθυντές/μετόχους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις δηλώσεις Φ.Π.Α. που υποβλήθηκαν για την περίοδο 1.12.2011-30.11.2015 (4 έτη), ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε κατά μέσο όρο σε περίπου €68.300 ετησίως.

Ο φορολογούμενος "Α", μέτοχος στην πιο πάνω εταιρεία (ποσοστό συμμετοχής 67%), δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2002-2014, ενώ σύμφωνα με πληροφόρηση από το σύστημα ΤΕΠ, οι συντάξιμες απολαβές του την περίοδο 2009-2015 κυμαίνονται μεταξύ €3.300 και €7.140 ετησίως. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ, τον Μάιο 2006 και τον Απρίλιο 2010, ο φορολογούμενος ενέγραψε επ' ονόματι του οχήματα μάρκας Toyota και Saab, αντίστοιχα. Σχετικά αναφέρεται ότι, επί της ακίνητης περιουσίας του φορολογούμενου έχουν εγγραφεί, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, εμπράγματα βάρη ύψους €124.423 προς όφελος χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η φορολογούμενη "Β", μέτοχος επίσης στην πιο πάνω εταιρεία (ποσοστό συμμετοχής 33%), δεν υπέβαλε δηλώσεις για τα έτη 2010-2014, ενώ σύμφωνα με τη δήλωση που υπέβαλε στο Τμήμα για το έτος 2009 ως μισθωτός ιδιωτικής επιχείρησης, το εισόδημά της ανέρχεται σε €6.664. Με βάση στοιχεία του ΤΚΧ, η φορολογούμενη έχει εγγεγραμμένη επ' ονόματι της ακίνητη περιουσία επί της οποίας υπάρχουν εγγεγραμμένα εμπράγματα βάρη συνολικού ποσού ύψους €436.000 περίπου.

(γ) Συγκεκριμένη εταιρεία δεν υπέβαλε δηλώσεις φόρου εισοδήματος για τα έτη 1998-2014 και δήλωση εργοδότη για τα έτη 1998-2004 και 2007-2012. Με βάση πληροφορίες από το Σύστημα Φ.Π.Α., που αφορούν στις δηλώσεις που υποβλήθηκαν για την περίοδο 1.12.2007-30.11.2012 (5 έτη), ο κύκλος εργασιών της εταιρείας ανήλθε κατά μέσο όρο σε περίπου €72.150 ετησίως. Σχετικά αναφέρεται ότι η εγγραφή της συγκεκριμένη εταιρείας ακυρώθηκε από το Μητρώο Φ.Π.Α. στις 28.2.2013, ημερομηνία κατά την οποία έγινε μεταβίβαση της Δρώσας Οικονομικής Μονάδας προς συγκεκριμένο φορολογούμενο ο οποίος κατείχε το 99% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας.

Σχετικά αναφέρεται ότι ο φορολογούμενος στον οποίον έγινε μεταβίβαση της Δρώσας Οικονομικής Μονάδας, δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα φορολογικά έτη 2002, 2003, 2007-2012 και 2014-2015, ενώ σύμφωνα με τη δήλωση εισοδήματος που

υποβλήθηκε στο Τμήμα και αφορά στο έτος 2013, ο κύκλος εργασιών και το φορολογητέο κέρδος ανερχόταν σε €45.000 και €14.500, αντίστοιχα. Με βάση πληροφόρηση από το Σύστημα Φ.Π.Α., ο πιο πάνω φορολογούμενος/υφπ δήλωσε συνολικό κύκλο εργασιών για την περίοδο 1.3.2013-31.12.2013, ύψους €30.000 περίπου. Επίσης, σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις Φ.Π.Α. για τα έτη 2014 και 2015, ο κύκλος εργασιών του συγκεκριμένου υφπ ανέρχεται σε περίπου €29.000 και €21.000, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος ενέγραψε επ' ονόματι του τον Νοέμβριο 2010 όχημα μάρκας Mazda, ενώ υπήρξε στο παρελθόν ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης μηχανοκίνητων οχημάτων των οποίων η εγγραφή έχει ακυρωθεί. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ ο φορολογούμενος είναι, μεταξύ άλλων, ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης ακινήτου στη Λευκωσία, το οποίο φαίνεται να αγόρασε το 2007 έναντι του ποσού των €136.688. Σημειώνεται ότι, όλα τα ακίνητα τα οποία ο φορολογούμενος έχει εγγεγραμμένα επ' ονόματι του συνολικής αξίας €661.500 σε τιμές 1.1.2013, είναι υποθηκευμένα προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για ποσό ύψους €850.000. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, ο φορολογούμενος έχει κατατεθειμένα επ' ονόματι του πωλητήρια έγγραφα που αφορούν σε 2 διαμερίσματα στη Λευκωσία που αγοράστηκαν τον Σεπτέμβριο του 2007, συνολικής αξίας €205.032.

Αναφέρεται επίσης ότι σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών, ο φορολογούμενος είναι μέτοχος ή/και διευθυντής σε δέκα άλλες εταιρείες, ενώ κατά την περίοδο 2007 - 2010 ο φορολογούμενος διετέλεσε μέτοχος ή/και διευθυντής σε άλλες εταιρείες πέραν των πιο πάνω.

(δ) Συγκεκριμένη εταιρεία "Α", ιδιοκτήτρια εμπορικής επωνυμίας spa, δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2007 - 2014, ενώ σύμφωνα με τις δηλώσεις που η εταιρεία υπέβαλε στο Τμήμα Φ.Π.Α, ο κύκλος εργασιών της για την περίοδο 1.12.2009 - 30.11.2015 (6 έτη) ανερχόταν κατά μέσο όρο σε περίπου €187.500 ετησίως.

Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών, μοναδικός μέτοχος της εταιρείας "Α" είναι φυσικό πρόσωπο το οποίο φαίνεται να διαμένει στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ η διεύθυνση του εγγεγραμμένου γραφείου της εταιρείας είναι στη Λεμεσό. Σημειώνεται ότι, πέραν της εταιρείας "Α" εντοπίστηκαν, μεταξύ άλλων, 2 ακόμη εταιρείες ("Β" και "Γ") στις οποίες σύμφωνα με στοιχεία του Εφόρου Εταιρειών, μοναδικός μέτοχος φαίνεται να είναι ο ίδιος μέτοχος με την εταιρεία "Α".

- (i) **Εταιρεία "Β"**. Η συγκεκριμένη εταιρεία καταχωρίστηκε στο σύστημα ΤΕΠ στις 20.9.2010 και μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Μάρτιος 2016) δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για οποιοδήποτε έτος. Επίσης, η εταιρεία η οποία σύμφωνα με το σύστημα Φ.Π.Α. δραστηριοποιείται στο χονδρικό εμπόριο αρωμάτων και καλλυντικών και είναι ενεργό υφπ, δεν υπέβαλε δηλώσεις που να αφορούν στην φορολογική περίοδο 1.5.2012 - 31.7.2016 με αποτέλεσμα το Τμήμα να προχωρήσει σε κατ' εκτίμηση βεβαίωση Φ.Π.Α., ενώ φαίνεται να μην επιβλήθηκε οποιαδήποτε φορολογία φόρου εισοδήματος.

Ζητήσαμε όπως διερευνηθούν οι λόγοι για τους οποίους η εταιρεία δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος και φορολογικές δηλώσεις Φ.Π.Α. στο Τμήμα, παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με τα μηχανογραφικά συστήματα του Τμήματος είναι ενεργός φορολογούμενος, και παράλληλα ληφθούν τα αναγκαία μέτρα στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

- (ii) **Εταιρεία "Γ"**. Η συγκεκριμένη εταιρεία η οποία καταχωρίστηκε στο σύστημα ΤΕΠ στις 9.7.2007, μέχρι τον Σεπτέμβριο 2016 δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2007 - 2014, ενώ δεν φαίνεται να έχει εγγραφεί στο Μητρώο Φ.Π.Α. Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, η εταιρεία "Γ" είναι ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης συγκεκριμένου ακινήτου το οποίο αγοράστηκε το 2007, η αξία του οποίου δηλώθηκε από την εταιρεία σε €529.666 και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ σε €768.871 και το οποίο είναι υποθηκευμένο για συνολικό ποσό ύψους €402.501.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή δηλώσεων φόρου εισοδήματος και όπως εξεταστεί κατά πόσο η εταιρεία είχε υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο Φ.Π.Α.

Γενική Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

(α) Ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη που δεν υποβλήθηκαν, προχωρήσει σε φορολογική διερεύνηση περιλαμβανομένης της εξέτασης κεφαλαιουχικής κατάστασης, όπου αυτό απαιτείται, και στην επιβολή σχετικών φορολογιών και, για όσες περιπτώσεις ενδεχομένως να εμπíπτουν στις πρόνοιες του άρθρου 49 του Νόμου 4/78 (όπως τροποποιήθηκε), ενεργοποιήσει τη διαδικασία επιβολής ποινών που προβλέπει το άρθρο αυτό.

(β) Εφαρμόσει τις πρόνοιες της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων:

- (i) για επιβολή φορολογίας με βάση την κρίση του Εφόρου στις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι δεν έχουν υποβάλει δήλωση εισοδήματος και
- (ii) για λήψη μέτρων για επιβολή ποινών αναφορικά με τις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι υποβάλλουν ψευδή δήλωση ή/και στοιχεία προς το Τμήμα.

(γ) Αξιοποιήσει κατάλληλα την πληροφόρηση που του παρέχεται από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, ενώ ιδιαίτερα σημαντική για σκοπούς άμεσης φορολογίας είναι η πληροφόρηση που υπάρχει στο σύστημα Φ.Π.Α.

(δ) Εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για εντοπισμό αδήλωτων εισοδημάτων από φορολογούμενους ή/και νέων περιπτώσεων προσώπων τα οποία υπέχουν φορολογική υποχρέωση αλλά είναι άγνωστα στο Τμήμα ή/και στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος. Σχετική πληροφόρηση μπορεί να ληφθεί και από τους συνδέσμους κομμωτών, αισθητικών, μακιγιέρ κ.λπ. αναφορικά με τα εγγεγραμμένα μέλη τους.

Ο Έφορος τον Νοέμβριο 2016, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα προβαίνει σε ανάλυση κινδύνου για αναγνώριση οικονομικών δραστηριοτήτων ο έλεγχος των οποίων αναμένεται να οδηγήσει σε έκδοση ή και επιβολή φορολογιών και εντάσσει στις προτεραιότητές του ελέγχους επιχειρήσεων που αναμένεται να αποφέρουν σημαντικά δημόσια έσοδα για το Κράτος. Ανέφερε επίσης ότι, στα πλαίσια της γενικότερης διαμόρφωσης της στρατηγικής συμμόρφωσης για το 2017, το Τμήμα θα αξιολογήσει τη σύσταση της Υπηρεσίας μας για διερεύνηση φυσικών και νομικών προσώπων που ασχολούνται με υπηρεσίες κομμωτικής, αισθητικής, φυσικής ευεξίας και μακιγιαζ. Τον Αύγουστο 2018 ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα άρχισε ήδη μια στοχευμένη εκστρατεία για την απαίτηση υποβολής φορολογικών δηλώσεων από πρόσωπα που δεν έχουν υποβάλει δήλωση για φορολογικά έτη για τα οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής τους. Πρόσθεσε επίσης ότι η επιβολή φορολογίας για σκοπούς φόρου εισοδήματος με βάση την κρίση του Εφόρου δεν μπορεί να γίνει αυτοματοποιημένα και ότι μια τέτοιου είδους ενέργεια ενδεχομένως να επιφέρει κατακόρυφη αύξηση των χρεών και των ενστάσεων του Τμήματος. Ανέφερε επίσης ότι

η διεύρυνση της φορολογικής βάσης του συστήματος αποτελεί συνεχή προσπάθεια του Τμήματος.

2.15 Φοροεισπρακτική ικανότητα του Τμήματος και αποτελεσματικότητα των μέτρων είσπραξης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο της φοροεισπρακτικής ικανότητας της Ομάδας Λειτουργιών Είσπραξης του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας και της αποτελεσματικότητας των μέτρων που λαμβάνονται, σε συνεργασία με τη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Δίωξης του Τμήματος, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Μη επαρκή μέτρα είσπραξης οφειλόμενων φόρων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις για τις οποίες λήφθηκαν νομικά μέτρα (δέσμευση ακίνητης περιουσίας) τα οποία όμως φαίνεται να μην καλύπτουν το οφειλόμενο ποσό, ενώ δεν λήφθηκαν από το Τμήμα περαιτέρω μέτρα. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, ενώ ο φορολογούμενος διαθέτει και άλλη περιουσία, το Τμήμα δεν τοποθέτησε εμπράγματο βάρος για διασφάλιση των δημοσίων εσόδων.

(β) Μη έγκαιρη ενημέρωση του Συστήματος για νομικά μέτρα που δεν βρίσκονται σε ισχύ/Μη λήψη νέων μέτρων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις φορολογούμενων εναντίον των οποίων καταχωρίστηκαν αγωγές στο Δικαστήριο και αποσύρθηκαν, ενώ το Σύστημα του Τμήματος ενημερώθηκε με μεγάλη καθυστέρηση. Επίσης, εντάλματα κατάσχεσης τα οποία εκδόθηκαν πριν από αρκετά χρόνια και τα οποία αφορούν σε οφειλόμενες φορολογίες, ενώ φαίνεται να έχουν επιστραφεί στο Τμήμα ως ανεκτέλεστα, εξακολουθούν να παρουσιάζονται στην Κατάσταση Λογαριασμού του Συστήματος Πληροφοριών του Τμήματος Φορολογίας ότι είναι σε ισχύ. Ως αποτέλεσμα, το Τμήμα δεν είχε προχωρήσει στη λήψη νέων μέτρων προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων, με βάση τις νέες πρόνοιες του περί Εισπράξεως Φόρων Νόμου του 1962 όπως τροποποιήθηκε με τον Νόμο 80(Ι)/2014 που προνοεί, μεταξύ άλλων, σε εγγραφή εμπράγματος βάρους χωρίς δικαστική διαδικασία επί της ακίνητης ιδιοκτησίας των οφειλετών και σε δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται κατατεθειμένα σε τραπεζικούς λογαριασμούς.

(γ) Εταιρείες Διαγραμμένες. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εταιρειών οι οποίες ενώ είναι διαγραμμένες ή υπό εκκαθάριση στο Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, παρουσιάζονται στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος με ενδεχόμενο τα καθυστερημένα έσοδα να μην αντικατοπτρίζουν αληθινή εικόνα.

(δ) Ενημέρωση του Συστήματος για εγγραφή εμπράγματος βάρους επί της περιουσίας φορολογουμένων. Παρατηρήθηκε ότι με την επιλογή των περιπτώσεων για τοποθέτηση εμπράγματος βάρους επί της περιουσίας τους, οι Καταστάσεις Λογαριασμού των φορολογούμενων που επιλέγηκαν ενημερώνονται αυτόματα και παρουσιάζουν την ένδειξη που υποδηλώνει την εγγραφή εμπράγματος βάρους στην ακίνητη περιουσία του φορολογούμενου. Ωστόσο, στις περιπτώσεις όπου το ΤΚΧ δεν προχωρήσει στην εγγραφή του εμπράγματος βάρους, στην Κατάσταση Λογαριασμού παραμένει η ένδειξη που υποδηλώνει την εγγραφή του εμπράγματος βάρους με αποτέλεσμα να δίδεται παραπλανητική εικόνα όσον αφορά στη λήψη μέτρων ή στην ανάγκη λήψης περαιτέρω μέτρων από το Τμήμα.

(ε) Φορολογούμενοι χωρίς ακίνητη περιουσία. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις φορολογούμενων οι οποίοι οφείλουν μεγάλα ποσά φόρου, δεν κατέχουν οποιαδήποτε περιουσία και το Τμήμα δεν έχει λάβει οποιαδήποτε νομικά ή άλλα μέτρα προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων πέραν της τηλεφωνικής όχλησης.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα αναφέρονται:

(i) Συγκεκριμένος φορολογούμενος οφείλει τρεις φορολογίες που αφορούν στα έτη 1999 και 2007 οι οποίες επιβλήθηκαν το έτος 2003 και 2011, αντίστοιχα, ενώ δεν έχει προβεί σε οποιοσδήποτε πληρωμές από το 2003. Για τις δύο οφειλόμενες φορολογίες ύψους €606.223 (€2.487.512 με επιβαρύνσεις) το Τμήμα έχει τοποθετήσει στις 21.6.2011 εμπράγματο βάρος σε τρία μόνο από τα ακίνητα που ο φορολογούμενος έχει στην κατοχή του, στα οποία υπάρχουν εγγεγραμμένες υποθήκες συνολικού ποσού ύψους €7 εκ., οι οποίες προηγούνται. Αναφέρεται επίσης ότι ο φορολογούμενος έχει στην κατοχή του άλλα ακίνητα στα οποία υπάρχουν εγγεγραμμένες υποθήκες συνολικού ποσού ύψους €3,6 εκ., οι οποίες έχουν εγγραφεί την περίοδο Ιανουαρίου 2014 - Μαΐου 2015. Επισημαίνεται ότι μέχρι την ημερομηνία ελέγχου, δεν φαίνεται να λήφθηκαν οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα προς είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Ο Έφορος τον Ιούνιο 2017, μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για εφαρμογή του μέτρου δέσμευσης και κατάσχεσης ποσού σε τραπεζικό λογαριασμό. Σημειώνεται ωστόσο ότι, σύμφωνα με κατάσταση λογαριασμού ημερ. 28.6.2018, ο φορολογούμενος εξακολουθεί να έχει οφειλές ύψους €2.766.195 (με επιβαρύνσεις).

(ii) Τον Ιανουάριο 2016 συγκεκριμένη εταιρεία όφειλε στο Τμήμα τρεις φορολογίες που αφορούν στο έτος 1999 συνολικού ποσού ύψους €5.989.570. Διαπιστώθηκε ότι στις 31.10.2013 το ένταλμα δέσμευσης είχε ήδη επιστραφεί ανεκτέλεστο στο Τμήμα, ενώ μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Φεβρουάριος 2016) δεν έγινε σχετική ενημέρωση του Συστήματος και δεν λήφθηκαν οποιαδήποτε περαιτέρω μέτρα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με κατάσταση λογαριασμού ημερ. 28.6.2018, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος εξακολουθεί να έχει οφειλές ύψους €6.233.303 (με επιβαρύνσεις).

(iii) Συγκεκριμένη εταιρεία, τον Φεβρουάριο 2016 όφειλε στο Τμήμα συνολικό ποσό ύψους €3.443.042. Σχετικά αναφέρεται ότι η εταιρεία διαγράφηκε από το Μητρώο του Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη στις 26.3.2004, χωρίς να ενημερωθεί το Σύστημα του Τμήματος. Σύμφωνα με το Σύστημα ΤΕΠ, το οφειλόμενο ποσό στις 28.6.2018 ανέρχεται σε €3.583.987 (με επιβαρύνσεις).

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως:

(i) Το Τμήμα παρακολουθεί την εγγραφή εμπράγματων βαρών επί της ακίνητης ιδιοκτησίας των οφειλετών, ώστε όπου είναι εφικτό, να καλύπτεται εξ ολοκλήρου το οφειλόμενο ποσό, ενώ όπου δυνατόν, περιλαμβανομένων και περιπτώσεων οφειλετών που δεν είναι κάτοχοι ακίνητης ιδιοκτησίας, να προχωρεί στη δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς με βάση το άρθρο 9B του Νόμου αρ. 31/62, όπως τροποποιήθηκε.

(ii) Το Τμήμα εντοπίζει όλες τις περιπτώσεις φορολογούμενων για τους οποίους λήφθηκαν νομικά μέτρα τα οποία ωστόσο δεν βρίσκονται σε ισχύ και προχωρήσει σε κατάλληλη ενημέρωση του μηχανογραφικού συστήματος και ταυτόχρονα στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για είσπραξη των οφειλομένων.

(iii) Μελετηθεί το ενδεχόμενο ποσά που οφείλονται από εταιρείες, οι οποίες είναι διαγραμμένες ή υπό εκκαθάριση και το Τμήμα Φορολογίας δεν μπορεί να λάβει περαιτέρω μέτρα προς είσπραξή τους, να διαχωρίζονται μέσω του μηχανογραφικού συστήματος, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη, στον βαθμό που απαιτείται, στα μη εισπράξιμα οφειλόμενα ποσά. Επιπρόσθετα, συστήνεται όπως οι φορολογίες για τις εταιρείες, επιβάλλονται έγκαιρα από το Τμήμα, έτσι ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος να διαγράφονται οι εταιρείες, προτού επιβληθούν οι σχετικές φορολογίες και εισπράττονται οι φόροι.

(iv) Μελετηθούν τρόποι κατάλληλης ενημέρωσης των Καταστάσεων Λογαριασμού των φορολογούμενων σε όλες τις περιπτώσεις τοποθέτησης εμπράγματων βαρών επί της ακίνητης ιδιοκτησίας φορολογουμένων και, όπου απαιτείται, να γίνεται εκ των υστέρων σχετικός έλεγχος για αποτελεσματική διαχείριση των καθυστερημένων εσόδων.

(v) Στις περιπτώσεις φορολογουμένων οι οποίοι οφείλουν μεγάλα ποσά φόρου, δεν κατέχουν οποιαδήποτε περιουσία και το Τμήμα δεν έλαβε νομικά μέτρα προς είσπραξη των οφειλόμενων φόρων, το Τμήμα προχωρεί στη δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, πέραν της όχλησης.

Γενική Σύσταση: Συστήνεται όπως το Τμήμα αξιοποιήσει όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του για προστασία των εσόδων του Κράτους περιλαμβανομένων των νέων μέτρων είσπραξης των οφειλόμενων με βάση τις πρόνοιες του περί Είσπραξης Φόρων Νόμου του 1962, όπως τροποποιήθηκε με τον Νόμο Ν.80(Ι)/2014 που προνοεί, μεταξύ άλλων, εγγραφή εμπράγματος βάρους επί της ακίνητης περιουσίας χωρίς δικαστική διαδικασία και σε δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Συστήνεται επίσης, όπως το Τμήμα προβεί σε αξιολόγηση των μέτρων είσπραξης, της αποδοτικότητας κάθε μέτρου και γενικά των διαδικασιών που εφαρμόζονται και των ενεργειών που λαμβάνονται από το Τμήμα, για σκοπούς επίστευσης της είσπραξης των οφειλόμενων ποσών και περιορισμό της συσσώρευσης οφειλόμενων ποσών στο μέλλον από τους φορολογούμενους.

Ο Έφορος τον Ιούνιο 2017, μας ανέφερε ότι τα διαθέσιμα εισπρακτικά μέτρα εφαρμόζονται στα πλαίσια των δυνατοτήτων του Τμήματος, δεδομένων των προβλημάτων υποστελέχωσης και απουσίας κατάλληλων εργαλείων πληροφορικής.

Ο Έφορος μάς ανέφερε επίσης ότι μετά την ψήφιση του περί της Διαδικασίας Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Φορολογικών Οφειλών Νόμου Ν.4(Ι)/2017, το Τμήμα προχώρησε στην ετοιμασία σχετικού λογισμικού για παρακολούθηση των οφειλών το οποίο αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή σύντομα. Ανέφερε επίσης ότι με την έκδοση της Γνωστοποίησης στην οποία θα καθορίζεται η έναρξη ισχύος της Νομοθεσίας Ν.4(Ι)/2017, το Τμήμα θα βελτιώσει την εισπρακτική ικανότητα του που θα οδηγήσει σε μείωση των οφειλόμενων ποσών φόρου. Αναφέρεται σχετικά ότι ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ στις 3.7.2017.

Τον Αύγουστο 2018 ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι οι συνεχείς παρατάσεις που δόθηκαν στην εφαρμογή του περί Διαδικασίας Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Οφειλών Νόμου περιόρισαν τα εισπρακτικά μέτρα του Τμήματος και πρόσθεσε ότι με τη λήξη της προθεσμίας για ένταξη στο Σχέδιο Ληξιπρόθεσμων Οφειλών, στις 3.1.2019 και αφού το Τμήμα αξιολογήσει τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του Σχεδίου, θα εφαρμόσει διάφορα μέτρα πάνω σε οργανωμένη βάση. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα έχει ετοιμάσει νομοσχέδιο για τροποποίηση της νομοθεσίας του φόρου εισοδήματος έτσι ώστε να ποινικοποιηθεί η μη καταβολή του φόρου εισοδήματος. Ο Έφορος ανέφερε επίσης ότι μέχρι το τέλος του 2018 θα γίνει «καθαρισμός» της φορολογικής βάσης από διαγραμμένες εταιρείες και θα διαγραφούν οι προστατευτικές φορολογίες που εκδόθηκαν σε_ανύπαρκτα, ως επί το πλείστο, νομικά πρόσωπα.

2.16 Φορολογική Διερεύνηση Διαιτητών ή/και Παρατηρητών Διαιτησίας σε αγώνες Ποδοσφαίρου.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο αναφορικά με φυσικά πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του Διαιτητή/ Βοηθού Διαιτητή Ποδοσφαίρου παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις Διαιτητών/Βοηθών Διαιτητών οι οποίοι την περίοδο 2007 - 2014, φαίνεται να πραγματοποιήσαν διαιτησίες τόσο στην Κύπρο όσο και στο

εξωτερικό, χωρίς να δηλώνουν τα εισοδήματά τους από διαιτησία και συνεπώς δεν τους επιβλήθηκε σχετικός φόρος. Σχετικά αναφέρεται ότι 14 συγκεκριμένοι Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές, οι οποίοι κατατάσσονται στην κατηγορία Elite της διαιτησίας, σύμφωνα με στοιχεία που εντόπισε η Υπηρεσία μας, διαιτήτευσαν από 84 - 171 αγώνες (έκαστος πλην ενός) στην Κύπρο και στο εξωτερικό, χωρίς ωστόσο να δηλώσουν στο Τμήμα εισοδήματα από διαιτησία. Σημειώνεται ότι οι ποδοσφαιρικοί αγώνες στους οποίους διαιτήτευσαν οι συγκεκριμένοι Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές ενδέχεται να είναι πολύ περισσότεροι αφού ο έλεγχος περιορίστηκε στους αγώνες πρωταθλήματος Κύπρου Α΄ Κατηγορίας και Κυπέλλου και αγώνες Ευρωπαϊκών και άλλων διοργανώσεων.

(β) Τα εισοδήματα που φαίνεται να έλαβαν για την περίοδο 2013 – 2014, 14 συγκεκριμένοι Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές που κατατάσσονται στην κατηγορία Elite, ανέρχονται σύμφωνα με υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, συνολικά σε περίπου €470.000 ή κατά μέσο όρο €16.800 για κάθε έτος, κάθε Διαιτητής/Βοηθός Διαιτητής. Κατά συνέπεια, το συνολικό εισόδημα για όλους τους 42 Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές που ανήκουν στην κατηγορία Elite και διαιτήτευσαν αγώνες στην περίοδο 2013 - 2014 υπολογίζεται πέραν του ποσού του €1,4 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των Διαιτητών/Βοηθών Διαιτητών (306 την περίοδο 2013 - 2014), το ύψος των εισοδημάτων που φαίνεται να λαμβάνουν (πέραν του €1,4 εκ. για τους 42 Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές) και του γεγονότος ότι φαίνεται να μην δηλώνονται τα εισοδήματα από διαιτησία, η απώλεια εσόδων του Κράτους εδώ και αρκετά χρόνια είναι σημαντική.

(γ) Εντοπίστηκαν Διαιτητές που σταμάτησαν να διαιτητεύουν και οι οποίοι δεν δήλωναν τα εισοδήματα από διαιτησία, ενώ φαίνεται ότι Διαιτητές που σταματούν τη διαιτησία συνεχίζουν σε ορισμένες περιπτώσεις ως Παρατηρητές Διαιτησίας σε αγώνες ποδοσφαίρου εξακολουθώντας να μην δηλώνουν τα εισοδήματά τους.

Ενδεικτικά παραδείγματα των πιο πάνω αναφέρονται:

(i) Συγκεκριμένος Διαιτητής φαίνεται να μην έχει υποβάλει στο Τμήμα δηλώσεις εισοδήματος, ενώ με βάση πληροφορίες από τον Έφορο Εταιρειών, την περίοδο 2002 - 2005 διετέλεσε μέτοχος και Διευθυντής εταιρείας που ασχολείται με το ποδόσφαιρο. Επίσης από τον Ιούλιο του 2014 είναι Διευθυντής και Γραμματέας άλλης εταιρείας ενώ φαίνεται να είναι και ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης (εστιατορίου) στην Ελλάδα. Ο εν λόγω Διαιτητής είναι ιδιοκτήτης τριών οχημάτων εκ των οποίων τα 2 θεωρούνται πολυτελείας.

(ii) Άλλη περίπτωση αφορά σε Διαιτητή ο οποίος σε συμπληρωματικές δηλώσεις εισοδήματος που υπόβαλε στο Τμήμα δήλωσε εισοδήματα από διαιτησία για τα έτη 2006 - 2012 τα οποία ωστόσο δεν φαίνεται να είναι ορθά ή/και πλήρη αφού παρέλειψε να δηλώσει (i) όλα τα εισοδήματα διαιτησίας που παρουσιάζονται στις "Κάρτες Διαιτητή" της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) που επισύναψε στις εν λόγω δηλώσεις και (ii) τα εισοδήματα από αγώνες που διαιτήτευσε στο εξωτερικό (για τα έτη 2010 - 2014 η Υπηρεσία μας εντόπισε 23 τουλάχιστο αγώνες) ή/και άλλα ποσά που ενδεχομένως να του καταβλήθηκαν.

(iii) Στις δηλώσεις εισοδήματος συγκεκριμένου φορολογούμενου που υποβλήθηκαν στο Τμήμα για την περίοδο 2006 - 2013 δεν δηλώθηκαν οποιαδήποτε εισοδήματα από αγώνες ποδοσφαίρου ενώ σύμφωνα με πληροφόρηση από το διαδίκτυο, μέχρι το 2009 το εν λόγω πρόσωπο διαιτήτεψε αγώνες ποδοσφαίρου στην Κύπρο και στο εξωτερικό και από το 2010 είναι Παρατηρητής Διαιτησίας.

Γενικές Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

- (i) Εξασφαλίσει σχετικά στοιχεία για όλους τους Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές (νυν και πρώην) αλλά και Παρατηρητές Διαιτησίας και προχωρήσει σε φορολογική διερεύνησή τους. Επίσης, στις περιπτώσεις που ενδείκνυται, σύμφωνα με τη νομοθεσία, να επιβληθεί φορολογία κατά την κρίση του Εφόρου.
- (ii) Εξασφαλίσει από τις αρμόδιες Κυπριακές Ομοσπονδίες/Συνδέσμους Διαιτητών σχετικά στοιχεία και για Διαιτητές άλλων αθλημάτων και προχωρήσει στην αξιολόγησή τους για εντοπισμό τυχόν αδήλων εισοδημάτων.
- (iii) Αξιοποιήσει το διαδίκτυο για άντληση πληροφόρησης σχετικά με Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές/ Παρατηρητές Διαιτησίας και τους σχετικούς αγώνες που διαιτητεύουν τόσο στην Κύπρο όσο και στο Εξωτερικό.

Τον Μάιο του 2016 ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην Έκθεση έχουν εντοπιστεί τα εισοδήματα των ετών 2009 - 2014 και επιβλήθηκαν φορολογίες για τα φορολογικά έτη 2009 και 2010. Ανέφερε επίσης ότι για το έτος 2009 υποβλήθηκαν ενστάσεις που αφορούν στο ποσοστό έκπτωσης για έξοδα που έγιναν για κτήση του εισοδήματος και πρόσθεσε ότι άρχισε η επεξεργασία των δεδομένων για την εξεύρεση συμβιβαστικής πρότασης.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει εξασφαλίσει στοιχεία για όλους τους Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές (νυν και πρώην) αλλά και Παρατηρητές Διαιτησίας, από αρμόδιες Κυπριακές Ομοσπονδίες. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα έχει ολοκληρώσει την έκδοση φορολογιών μέχρι το φορολογικό έτος 2012 για όλα τα πρόσωπα που υποδείχθηκαν από την Υπηρεσία μας. Πρόσθεσε επίσης ότι έχουν ληφθεί τα εισοδήματά τους από την άσκηση της συγκεκριμένης εργασίας για τα υπόλοιπα χρόνια και η εξέταση των φορολογικών τους δηλώσεων θα συνεχιστεί μέχρι το φορολογικό έτος 2016.

Το Σεπτέμβριο 2017, ζητήσαμε όπως αποσταλεί στην Υπηρεσία μας σχετική αναλυτική κατάσταση φορολογουμένων στους οποίους επιβλήθηκε φορολογία, η οποία εκκρεμεί.

2.17 Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά οποιοδήποτε άτομο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, από την άσκηση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε επαγγέλματος ή αμοιβή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%. Από έλεγχο στον Κλάδο Φορολογίας επαγγελματιών/καλλιτεχνών είχαμε εντοπίσει μεγάλο αριθμό προβληματικών περιπτώσεων τις οποίες καταγράψαμε σε προηγούμενες εκθέσεις μας. Σχετικά αναφέρεται:

(α) Δηλώθηκαν ή/και εντοπίστηκαν από το Τμήμα 261 από τις 477 παραστάσεις/εκδηλώσεις (46 πραγματοποιήθηκαν από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια) που εντόπισε η Υπηρεσία μας ότι πραγματοποιήθηκαν το 2013 ενώ το Τμήμα φορολόγησε μόνο 89 περιπτώσεις, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια κρατικών εσόδων.

(β) Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη μηχανογραφική υποστήριξη της σχετικής φορολογίας με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία επιβολής φορολογίας επί κερδών καλλιτεχνών ή άλλων επαγγελματιών, μέσω του μηχανογραφικού συστήματος, ενώ είναι δύσκολη ή/και αδύνατη η παρακολούθηση ή/και λήψη οποιονδήποτε νομικών μέτρων εναντίον όσων δεν συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία.

(γ) Υπάρχουν αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με την επιβολή και πλήρη παρακολούθηση της σχετικής φορολογίας από το Τμήμα.

Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

- (i) Καθορίσει μηχανισμούς εντοπισμού όλων των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και των καλλιτεχνικών πρακτόρων/διοργανωτών με σκοπό την υποβολή στοιχείων και την καταβολή του σχετικού φόρου.
- (ii) Συνεργαστεί στενά με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια που εμπλέκονται στη διεξαγωγή παραστάσεων/συναυλιών έτσι ώστε με κατάλληλη πληροφόρηση να εντοπίζονται οι καλλιτέχνες ή/και αντιπρόσωποι τους που δίνουν παραστάσεις στην Κύπρο.
- (iii) Καθορίσει χρονοδιάγραμμα για αναβάθμιση του μηχανογραφικού συστήματος του Τμήματος, έτσι ώστε η εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας να τύχει ολοκληρωμένης μηχανογραφικής υποστήριξης.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε τον Φεβρουάριο 2015 για τις ενέργειες του Τμήματος και πρόσθεσε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα αναμένεται να καθορίσει μηχανισμούς/διαδικασίες για εντοπισμό των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και ανάλογο χειρισμό των καλλιτεχνικών πρακτόρων/διοργανωτών. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα έχει συλλέξει πληροφορίες και στοιχεία για εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στα προηγούμενα χρόνια και επιβλήθηκαν σχετικές φορολογίες. Πρόσθεσε επίσης ότι ο Κλάδος Διαχείρισης Κινδύνου ζήτησε με σχετικές επιστολές του, από τους συνεργάτες των επαγγελματιών, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, τα μεγάλα ιατρικά κέντρα και τα Πανεπιστήμια, όπως προβαίνουν στη παρακράτηση του 10% σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ενώ ζήτησε από το Γενικό Λογιστήριο σχετικές καταστάσεις πληρωμών των δύο τελευταίων ετών. Αναφορικά με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι θα τις μελετήσει και θα τις εφαρμόσει όπου επιβάλλεται.

Ο Έφορος μάς ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα προχωρεί στη δημιουργία μηχανογραφημένου συστήματος “Intelligence” για συλλογή πληροφοριών και στοιχείων και ανάλογη αξιοποίησή τους.

Τον Σεπτέμβριο 2017, η Υπηρεσία μας ζήτησε να ενημερωθεί κατά πόσο καταβλήθηκε στο Τμήμα ο σχετικός φόρος που αφορούσε σε καλλιτεχνική εκδήλωση/γαμήλια δεξίωση σε πολυτελές ξενοδοχείο στην Πάφο, στην οποία, σύμφωνα με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, παρευρέθηκε συγκεκριμένη τραγουδίστρια διεθνούς φήμης.

Στη συνέχεια ζητήθηκε από το Τμήμα να μας πληροφορήσει για τον συνολικό αριθμό περιπτώσεων και το συνολικό ποσό φόρου που έχει επιβληθεί/εισπραχθεί τα τελευταία 3 χρόνια, καθώς και τον σχετικό φόρο που επιβλήθηκε/εισπράχθηκε μέχρι 30.6.2017 και αφορά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που διερευνήθηκαν από την Υπηρεσία μας και υποδείχθηκαν ήδη στο Τμήμα. Επιπρόσθετα, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο το Τμήμα έχει καθορίσει μηχανισμούς για την παρακολούθηση των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και τον εντοπισμό των προσώπων που οφείλουν να καταβάλουν το σχετικό φόρο.

Ο Έφορος με επιστολή του ημερ. 19.10.2017, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα, κατόπιν εξέτασης της συγκεκριμένης υπόθεσης που αφορούσε στην καλλιτεχνική εκδήλωση/γαμήλια δεξίωση επέβαλε φορολογία. Ο σχετικός φόρος, ο οποίος ωστόσο φαίνεται να επιβλήθηκε μετά τη σχετική αναφορά από την Υπηρεσία μας, έχει ήδη καταβληθεί. Ο Έφορος μάς ανέφερε επίσης ότι η υπόθεση προωθήθηκε για εξέταση και για σκοπούς έμμεσης φορολογίας.

Όσον αφορά στο συνολικό ποσό φόρου που εισπράχθηκε/επιβλήθηκε, τα τελευταία 3 έτη, σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, ο Έφορος μάς

πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2017 ότι για την περίοδο 2015 - 30.9.2017 έχει επιβληθεί/εισπραχθεί συνολικά το ποσό των €986.764, ενώ ο συνολικός φόρος που επιβλήθηκε μέχρι 30.6.2017 και αφορά στις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν από την Υπηρεσία μας ανέρχεται σε €310.165. Αναφορικά με τους μηχανισμούς παρακολούθησης των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται, ο Έφορος ανέφερε ότι ανατέθηκε σε συγκεκριμένο λειτουργό η παρακολούθηση των διαφόρων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται παγκύπρια και η άντληση πληροφοριών μέσω διαφόρων ιστοσελίδων. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα βρίσκεται σε επικοινωνία με διάφορες Αρχές, τηλεοπτικούς σταθμούς και εταιρείες παραγωγής τηλεοπτικών σειρών/εκπομπών με αποτέλεσμα να λαμβάνονται οι πληροφορίες και να εκδίδονται οι σχετικές φορολογίες. Ο Έφορος ανέφερε ότι μέσα στα πλαίσια αναβάθμισης των διαδικασιών του Τμήματος, η παρακολούθηση για την εφαρμογή των προνοιών της νομοθεσίας θα ανατεθεί στον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου και ανάλογα με την περίπτωση θα ενημερώνονται τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος για ανάλογες ενέργειες.

3. ΕΜΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ (Φ.Π.Α.).

3.1 Εισπράξεις. Οι εισπράξεις Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2016 ανήλθαν σε €1.788,89 εκ., σε σύγκριση με €1.691,29 εκ. το 2015, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €97,6 εκ. ή 5,77%.

3.2 Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας, στις 31.12.2016 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €485,74 εκ., σε σύγκριση με €450,15 εκ. στις 31.12.2015 (αύξηση €35,59 εκ. ή 7,91%).

Το ποσό αυτό οφείλεται από 27.970 περίπου υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα (υφπ). Κατά κατηγορία τα καθυστερημένα έσοδα έχουν ως εξής:

	2016 € εκ.	2015 € εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) %
Δηλωμένος φόρος	128,34	112,36	14,22
Βεβαιώσεις φόρου	138,99	132,23	5,11
Επιβαρύνσεις	59,89	57,61	3,96
Τόκοι	158,52	147,95	7,14
Σύνολο	485,74	450,15	7,91

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στο συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών στις 31.12.2016 ύψους €485,74 εκ., περιλαμβάνονται οφειλές ύψους €287,34 εκ. από 16.737 υφπ, τα οποία είτε βρίσκονται σε διαδικασία παραλαβής/εκκαθάρισης, είτε η εγγραφή τους στο μητρώο έχει ακυρωθεί, είτε έχουν υποβάλει ένσταση στον Έφορο Φορολογίας ή/και στον Υπουργό Οικονομικών, είτε έχουν προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο, είτε αφορούν σε ποσά για τα οποία δεν υπάρχουν, σύμφωνα με το Τμήμα, ρεαλιστικές προοπτικές για εξόφληση (π.χ. αδύνατος εντοπισμός/αποβίωσαντες). Ειδικότερα αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία που δηλώθηκαν από το Τμήμα, από το συνολικό οφειλόμενο ποσό έμμεσης φορολογίας, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, ποσό ύψους €43,86 εκ. ή ποσοστό 9,03% αφορά σε αμέσως απαιτητά οφειλόμενα ποσά για τα οποία εφαρμόστηκαν ή αναμένεται να εφαρμοστούν τα νέα μέτρα που αφορούν σε εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία (memo) ή/και δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς (garnishment). Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, για 322 υφπ που αφορούν

σε εταιρείες, η διαδικασία εκκαθάρισης των οποίων έχει ήδη ολοκληρωθεί, ενώ παραμένουν εγγεγραμμένες στο Μητρώο Φ.Π.Α., το ανείσπρακτο συνολικό ποσό ανέρχεται στις 27.3.2018 σε €47,5 εκ. και για 486 υφπ που αφορούν σε ενεργά φυσικά πρόσωπα, η διαδικασία πτώχευσης των οποίων έχει ήδη ολοκληρωθεί, ενώ παραμένουν εγγεγραμμένα στο Μητρώο Φ.Π.Α., το ανείσπρακτο συνολικό ποσό ανέρχεται στις 27.3.2018 σε €27,3 εκ. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, 11.230 υφπ οφείλουν μόνο επιβαρύνσεις και τόκους, ύψους €29,8 εκ., που εκκρεμούν για χρόνια αφού προέκυψαν από την πρακτική, πριν την εφαρμογή του Νόμου 95(Ι)/2000, να γίνεται εξόφληση πρώτα του φόρου και μετά των επιβαρύνσεων και τόκων. Αναφέρεται επίσης ότι, σύμφωνα με ανάλυση παλαιότητας (ageing analysis) των καθυστερημένων εσόδων που ετοιμάστηκε από το Τμήμα και αποστάληκε στην Υπηρεσία μας, από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων εσόδων ύψους €485,4 εκ., ποσό ύψους €315.47 εκ. ή ποσοστό 64,95% αφορά σε οφειλές για την περίοδο 1992 - 2010.

Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει σοβαρό θέμα παλαιότητας των καθυστερημένων εσόδων και κατ' επέκταση και της εισπραξιμότητάς τους, ενώ σημειώνεται ότι μεγάλο μέρος των καθυστερημένων εσόδων (γύρω στο 50%) είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο να εισπραχθεί, θέμα το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα.

Σύσταση: Το Τμήμα να αξιολογήσει την κατάσταση και να επικεντρώσει τις προσπάθειες στην είσπραξη των οφειλών που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην είσπραξή τους, αξιοποιώντας όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του για προστασία των εσόδων του Κράτους. Συστήνεται επίσης η έγκαιρη και κατάλληλη ενημέρωση του Μητρώου εγγραφής Φ.Π.Α. με τις περιπτώσεις υφπ που δεν δραστηριοποιούνται, ως άλλωστε, ήταν και Μνημονιακή Δέσμευση του Τμήματος.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η μη καταβολή του Φ.Π.Α. αποτελεί ποινικό αδίκημα και πρόσθεσε ότι για χρέη που δημιουργούνται μετά τις 31.12.2015 ασκείται ποινική δίωξη, εκτός εάν υπάρχει προτεινόμενη και αποδεκτή διευθέτηση αποπληρωμής των οφειλόμενων ποσών.

3.3 Διενέργεια ελέγχων/Επισκέψεις ελέγχου.

(α) Το Τμήμα σύμφωνα με στοιχεία από το Μηχανογραφικό Σύστημα, πραγματοποίησε κατά το 2016 συνολικά 5.902 ελέγχους, περιλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων στα υποστατικά των υφπ που διενεργούνται από τις Μονάδες φορολογικών ελέγχων του Τμήματος, (6,75% του συνόλου των εγγεγραμμένων προσώπων), κατά τους οποίους βεβαιώθηκε φόρος συνολικού ύψους €31,2 εκ. περίπου, (περιλαμβάνονται αναθεωρημένες βεβαιώσεις, κατόπιν ένστασης) σε σύγκριση με 6.142 ελέγχους και βεβαίωση φόρου συνολικού ύψους €35,04 εκ. περίπου, το 2015. Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Τμήματος, ο πλέον αποτελεσματικός φαίνεται να είναι ο φορολογικός έλεγχος που διενεργείται στα υποστατικά των υποκείμενων στον φόρο προσώπων (υφπ) αφού, παρόλο που διενεργήθηκαν παγκύπρια μόνο 213 επιτόπιες επισκέψεις ελέγχου στα υποστατικά των υφπ ή ποσοστό 2,4 τοις χιλίοις, βεβαιώθηκε σημαντικό ποσό φόρου ύψους €9,5 εκ., γεγονός που θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα.

Σύσταση: Συστήνεται όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο ενίσχυσης των Μονάδων Φορολογικών Ελέγχων, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του Τμήματος, ώστε να εντατικοποιηθούν οι επισκέψεις στα υποστατικά των υφπ με σκοπό την αποτροπή της φοροδιαφυγής και την προστασία των δημοσίων εσόδων και παράλληλα να είναι αισθητή η παρουσία του Τμήματος Φορολογίας στην αγορά με στόχο τη δημιουργία φορολογικής συνείδησης και πιστή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας από όλους του φορολογούμενους.

Ο Έφορος μάζ πληροφόρησε ότι ο επιτόπιος έλεγχος είναι όντως το πιο αποτελεσματικό είδος ελέγχου αλλά ταυτόχρονα και ο έλεγχος με το μεγαλύτερο κόστος. Πρόσθεσε επίσης ότι θα πρέπει να γίνεται στοχευμένα και να αποσκοπεί σε συγκεκριμένα σημεία βάσει ανάλυσης κινδύνου.

3.4 Οφειλές ποδοσφαιρικών και άλλων σωματείων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του ημερ. 30.12.1998, ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάριν χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους μέχρι τις 31.12.1998, προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις.

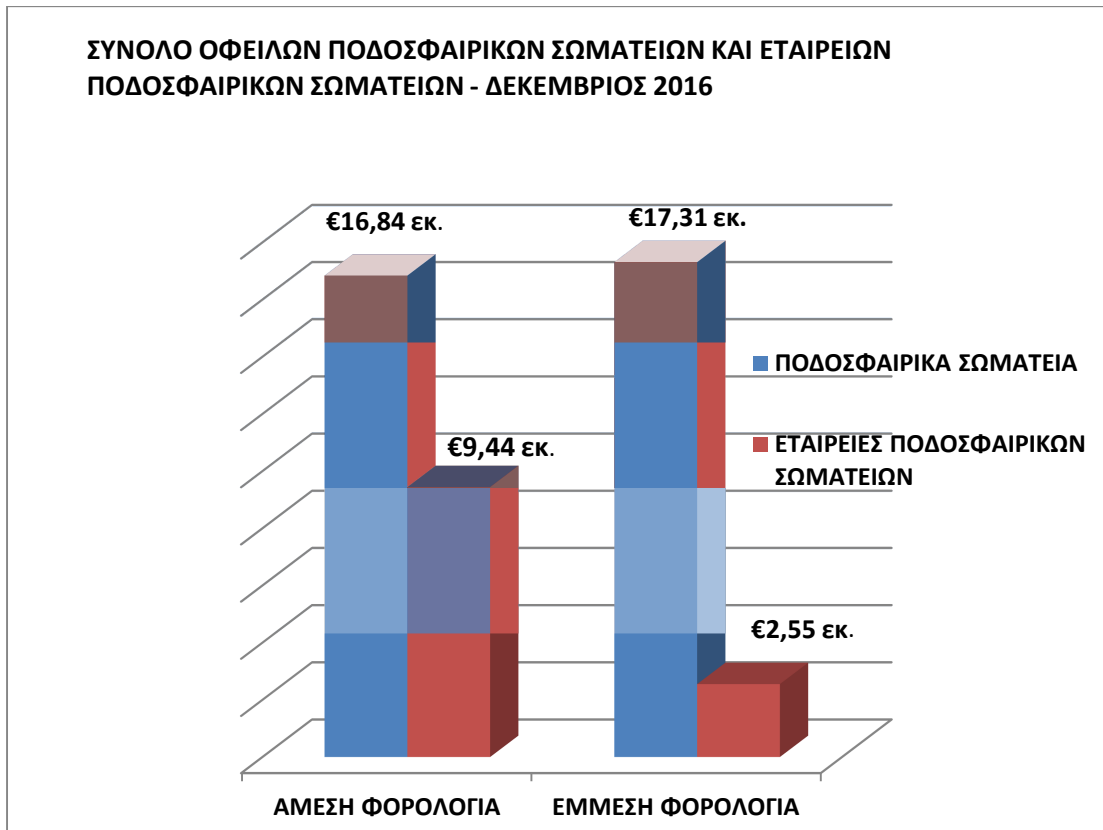
Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του αρ. 65.946 ημερ. 29.8.2007, ενέκρινε «Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος», το οποίο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλών των σωματείων προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη βάση του συμψηφισμού με τις εκάστοτε κρατικές χορηγίες και τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων μόνιμης και συνεχούς ανταπόκρισης των σωματείων στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Βασική προϋπόθεση για την παραχώρηση της κρατικής χορηγίας, σύμφωνα με το Σχέδιο, είναι η πλήρης και άμεση ανταπόκριση των σωματείων στις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, δηλαδή η έγκαιρη υποβολή των αναγκαίων δηλώσεων και η καταβολή των οφειλών στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του αρ. 77.013 ημερ. 4.6.2014 ενέκρινε Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων, προς το Κράτος, ενόψει, μεταξύ άλλων, της κατάστασης που έχει δημιουργηθεί μετά τις 15.3.2013, η οποία έφερε νέα οικονομικά δεδομένα και περιοριστικά μέτρα στις τραπεζικές συναλλαγές τα οποία κατέστησαν δύσκολη την υλοποίηση των προηγούμενων σχεδίων. Σύμφωνα με το Σχέδιο αυτό το οποίο αφορά στα Ποδοσφαιρικά Σωματεία Α΄ Κατηγορίας, οι οφειλές που αφορούν περιόδους από 1.7.1992 – 31.12.1998 είναι παγοποιημένες, οι οφειλές από 1.1.1999 μέχρι 31.6.2007 αναμένεται να καλυφθούν με κρατικές Χορηγίες (βάσει του προηγούμενου σχεδίου), ενώ για τις οφειλές 1.7.2007 μέχρι 31.12.2013 δίνεται η δυνατότητα εξόφλησης με 60 μηνιαίες δόσεις με την προϋπόθεση ότι τα Σωματεία θα καταβάλλουν τις τρέχουσες οφειλές τους στο Κράτος για Φ.Π.Α., για Φόρο Εισοδήματος και Κοινωνικές Ασφαλίσεις από 1.1.2014 και εντεύθεν.

Τα πλείστα σωματεία φαίνεται να μην ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους για σειρά ετών, ακόμη και με την έγκριση των διαφόρων σχεδίων αποπληρωμής των οφειλών τους από το Υπουργικό Συμβούλιο την περίοδο 1998-2014.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, οι οφειλές των ποδοσφαιρικών σωματείων στις 10.1.2017 όσον αφορά σε άμεση φορολογία και στις 10.12.2016 όσον αφορά σε έμμεση φορολογία ανέρχονται συνολικά στο ποσό των €34,15 εκ., από το οποίο ποσό ύψους €16,84 εκ. αφορά σε άμεση φορολογία και ποσό ύψους €17,31 εκ. σε έμμεση φορολογία. Επίσης, οι οφειλές άμεσης και έμμεσης φορολογίας εταιρειών ποδοσφαιρικών σωματείων ανέρχονται κατά τις ίδιες ημερομηνίες σε €11,99 εκ. (ποσό €9,44 εκ. αφορά σε άμεση φορολογία και ποσό €2,55 εκ. σε έμμεση φορολογία). Οι οφειλές των ποδοσφαιρικών σωματείων και των εταιρειών τους παρουσιάζονται στην πιο κάτω γραφική παράσταση.

Με την ψήφιση του περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμου (Αρ. 1), Ν.45(ΙΙ)/2017, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 12.12.2017, παραχωρήθηκαν, μεταξύ άλλων, πρόσθετες πιστώσεις (κονδύλι του Υπουργείου Οικονομικών – Έκτακτες Χορηγίες), για κάλυψη της αποπληρωμής των οφειλών των ποδοσφαιρικών σωματείων/εταιρειών προς το Τμήμα Φορολογίας ύψους €18 εκ. και Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύψους €1,5 εκ. για την περίοδο μέχρι τις 30.6.2007. Η διαγραφή των χρεών προς το Τμήμα Φορολογίας έγινε τον Δεκέμβριο 2017 και αφορούσε σε συνολικό ποσό ύψους €16,09 εκ. Αναφέρεται σχετικά ότι το υπόλοιπο ποσό ύψους €1,9 εκ. που παραχωρήθηκε στο Τμήμα και δεν χρησιμοποιήθηκε, επαναφέρθηκε στο σχετικό Κονδύλι του Υπουργείου Οικονομικών. Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του αρ. 84.481, ημερ.7.3.2018 ενέκρινε νέο Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων, προς το Κράτος, για διευθέτηση των οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων/Εταιρειών προς το Τμήμα Φορολογίας που αφορούν στην περίοδο 1.7.2007 μέχρι 31.12.2017. Σύμφωνα με το νέο Σχέδιο, το οποίο αφορά στα Ποδοσφαιρικά Σωματεία/Εταιρείες όλων των κατηγοριών, το συνολικό οφειλόμενο ποσό (φόρος, επιβαρύνσεις και τόκοι) για την περίοδο 1.7.2007 μέχρι 31.12.2017 (τόκος μέχρι 10.2.2018) όσον αφορά άμεση και έμμεση φορολογία ανέρχεται σε €35,99 εκ., από το οποίο ποσό ύψους €22,67 εκ. αφορά σε άμεση φορολογία και ποσό ύψους €13,23 εκ. αφορά σε έμμεση φορολογία. Με βάση το νέο Σχέδιο δίνεται η δυνατότητα εξόφλησης των οφειλών σε 180 μηνιαίες δόσεις (15 χρόνια) μέχρι την πλήρη εξόφληση με την προϋπόθεση ότι τα Σωματεία/εταιρείες θα προβούν σε διευθέτηση των οφειλών που προέκυψαν/θα προκύψουν μετά τις 31.12.2017 προς το Τμήμα, στα πλαίσια που προβλέπουν οι σχετικές νομοθεσίες.

Στις 9.5.2018 ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ζήτησε όπως το Υπουργείο Οικονομικών του εκθέσει τους λόγους για τους οποίους η Κυβέρνηση προέβη στη διαγραφή των οφειλών (Φόρου εισοδήματος, Φ.Π.Α. και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) των

ποδοσφαιρικών σωματείων προς το Κράτος, συνολικού ύψους €19,5 εκ. για την περίοδο μέχρι 30.6.2007 ούτως ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον υφίσταται θέμα κρατικής ενίσχυσης προς τα αθλητικά σωματεία. Επίσης, ζήτησε όπως του αποσταλεί το νέο Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος το οποίο καλύπτει την περίοδο από 1.7.2007 μέχρι σήμερα, όπως και τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το θέμα εκκρεμεί.

Σύσταση: Το Τμήμα να παρακολουθεί/βεβαιώνεται ότι δεν υπάρχουν παρεκκλίσεις από το νέο Σχέδιο που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. Απόφασης 84.481 ημερ. 7.3.2018) και σε περίπτωση παρεκκλίσεων από το νέο Σχέδιο, να ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών. Για όσα Σωματεία δεν ανταποκριθούν θα πρέπει να κινηθούν οι προβλεπόμενες από τον Νόμο διαδικασίες.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έχει συσταθεί ομάδα παρακολούθησης του νέου Σχεδίου Αποπληρωμής των Φορολογικών Χρεών των ποδοσφαιρικών σωματείων η οποία έχει την ευθύνη για την ορθή εφαρμογή του Σχεδίου.